BUGÜN
ELHAMRA'da
Meçhul Doktor
MERAKLI, HEYECANLI
BÜYÜK FİLM
Türkçe Sözlü

Cumhuriyet

18 inci yıl sayı: 6347

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve Matbaa kısmı 24299 - 24290

Pazar 19 Nisan 1942

Reşad Nuri'nin
ŞAHESERİ
ATEŞ GECESİ
BÜYÜK MİLLÎ ROMAN
Fiatı 100 kuruş
SEMİH LÛTFİ KİTABEVİ

Millî Şefimiz İnönü

Devlet Konservatuvarını teşrif ederek Beethoven konserinde hazır bulundu

Reisicumhurun iltifatları

San'atkârlar çok muvaffak oldular, Millî Şef kendilerine takdirlerini bildirdiler

Ankara 18 (Telefonla) — Bethoven'in ölümünün 115 inci yıldönümü münasebetile Devlet Konservatuvarı salonunda 9 uncu senfoninin konseri verilmiştir. Millî Şefimiz Reisicumhur İsmet İnönü sayın refikalarile birlikte saat 15,30 da salonu şereflendirmişlerdir. Büyük Millet Meclisi reisi Abdülhalik Renda, Başvekil Dr. Refik Saydam, Riyaseti Cumhur umumî kâtibi, Riyaseti Cumhur başyaveri, bazı meb'uslar konsere gelmişlerdi. Konserde kordiplomatiğe mensub şahsiyetler, bu meyanda Alman büyük elçisinin refikalarile İngiliz büyük elçisinin refikası hazır bulunuyorlardı. Riyaseti Cumhur flârmonik orkestrasile Devlet Konservatuvarı solistleri tarafından verilen bu konser çok muvaffak oldu. Konseri Dr. Ernest Praetorius idare etti. Solistler Rabia Erler (Soprano), Saadet İkesuş (Alto), Aydın Gün (Tenor), Nurullah Taşkıran (Solo-bariton) dan müteşekkildi. Koro metnini müzik üzerinde türkçeye Devlet Konservatuvarı şan öğretmeni Nurullah Taşkıran ve Güzel San'atlar şube müdürü Cevad Memduh Altar tercüme etmişlerdir.

Konserin sonunda san'atkârlar dakikalarca alkışlanmışlardır. Millî Şefimiz de takdirlerini izhar buyurmuşlardır.

Vişide son Alman - Fransız müzakerelerinden bir safha: Solda Mareşal Peten, ortada Almanya büyük elçisi Otto Abetz ve sağda Amiral Darlan

Laval'in iki cephesi

Fransada yeni bir hükûmet iş başına geçerken bütün dikkatler gene bu memleket üzerinde toplandı. Bir aralık sokağa düşen, yahud daha doğrusu düşürülen Vichy'ci - De Gaulle'cü patırdıları yeniden başlamak üzere. Radyomuzun düğmesini çevirirsek, propaganda cadısının hava parazitlerile karışık çatlak sesini duyacağız. Bu ses, yola getirilmek istenen bir çocuk gibi bizi şu tarafa veya bu tarafa sürüklemek istiyecek. Şaşırmamak için dayanmağa ve düşünmeğe mecburuz:

Bugün Fransada hükûmet kuran Laval, 1940 bozgunundan sonra, mütarekenin ilk aylarında gene bir müddet iş başında bulunmuştu. O sıralarda gerek Laval'den, gerek De Gaulle'den çok bahsediliyor, bu iki isim etrafında bir takım havalar yaratılmağa çalışılıyordu. De Gaulle hakkında, biri kuvvetli, öteki zayıf iki iddia çarpışıyordu. Kuvvetli iddia şöyle idi:

— Bu adam, Fransayı kurtarabilecek biricik yolu görebilmiş bir dâhi ve bir kahramandır. Almanya ile mütareke imzalıyanlar korkak ve alçaktırlar. Fransa, elinde bir karış toprak kalmasa bile müttefiklerile birlikte sonuna kadar mücadeleye devam etmelidirler. Ya hürriyet, ya ölüm! İşte De Gaulle böyle söylüyor.

Hoparlörlerden fışkıran bandomızıka seslerine karışarak sokağa yayılan bu iddiaya karşı nispeten zayıf kalan başka bir iddiaya göre ise De Gaulle, vatanına silâh çekmekten utanmıyan satılmış, kıymetsiz ve ruhsuz bir adamdı!

Laval hakkında, De Gaulle'e yapıldığı gibi çeşidli ve aykırı şayialar çıkarılmıyordu. Çünkü bu isim etrafında yalnız menfi propaganda cihazı işliyor, lehinde birşey söylenmiyordu. Menfi propaganda, Laval'i ve hatta Vichy'de vazife gören bütün Fransızları Alman uşaklığile vasıflandırırken, işgal altına alınmamış Fransadaki pek gür sesli olmıyan radyo istasyonları, ancak Mareşal Petain'in müdafaasını yapmağa çabalıyorlardı.

★

Bu propagandaların, bu sefer belki çok daha şiddetli ve çok daha gürültülü bir şekilde olarak tekrar alevleneceği bir sırada siyasî vaziyeti gözönünden ayırmamalıyız. Siyasî vaziyetlerde ise şahıslar ve karakterler bir tarafa bırakılarak yalnız hâdiseler üzerinde durulur. Bugün ortada De Gaulle isminde bir adam vardır ve bu adamın siyasî bakımdan ifade ettiği mana, Fransız selâmetini İngiliz zaferinde aramasından ibarettir. De Gaulle bu inanışında şüphesiz yalnız değildir. Bu itibarla onu Fransız kurtuluşunu İngiliz zaferinde bulanların mümessili olarak görmekte hata yoktur. Ancak, De Gaulle'ün temsil ettiği bu zümrenin gittikçe kuvvetten kaybetmekte olması da muhtemeldir. Fransa mağlûb olmadan önce İngiliz zaferine inanan Fransızlar büyük bir ekseriyetti. Öyle olmasaydı hükûmet ayni fikri gütmez ve İngiltere ile beraber Almanyaya karşı dövüşmeyi kabul etmezdi. 1940 haziranında Fransız ordusu yerine getirilmesi imkânsız kayıblara uğradığı zaman Demokrasi zaferine karşı beslenen inanclarda bir sarsıntı görüldü ve Almanya ile bir mütareke imzalandı. Fakat son zaferin İngiltere tarafından kazanılacağına inananlar Fransada hâlâ çoktu. Ve De Gaulle bunları temsil ederek İngiltereye geçti. De Gaulle'le beraber çalışan adamlara da «hür» Fransızlar dediler.

Fransada bulunan asıl Fransızlara gelince, bunların büyük bir ekseriyetle, Mareşal Petain'le beraber memleketlerini misli görülmemiş bu fırtınadan en az zararla çıkarabilmek uğrunda didindiklerine şüphe yoktur. Mağlûb olan Fransa, bütün kayıblarına rağmen Avrupa politik kuruluşunda hâlâ ehemmiyetli bir rol alabilecek kudrette bir memlekettir. Muayyen şartlar altında, garbî Avrupada, Akdenizde ve Afrikada Fransa herşeye rağmen mühim bir muvazene unsurudur ve müspet bir işbirliği sayesinde yarının galibine hududsuz faydalar temin edebilecek bir durumdadır. Bunu iyi bilen Vichy'deki Fransızlar, harbin inişli çıkışlı gürültüleri arasında mütareke şartlarına azamî riayet ederek müsaid günleri beklemeyi ve sırası geldiği zaman harekete geçerek hem memleketi mümkün mertebe az zararla sulha ulaştırmayı, hem de Avrupaya aid vazifelerini başarmayı tercih ediyorlardı.

Menfi propaganda tarafından kendisine Alman uşağı gibi çirkin bir lâkab takılmış olmasına rağmen Pierre Laval bu politikayı temsil eden adamlardan biridir. Bu adamın siyasî faaliyetini hazırlıyanlar, Avrupa girdabı içerisinde

***

(Arkası sahife 3 sütun 4 te)

Almanya üzerinde

İngiliz tayyareleri ağır bir hücum yaptılar

500 tayyarenin iştirak ettiği bu akınlarda 17 tayyare düşürüldü

Londra 18 (a.a.) — B. B. C.: İngiliz tayyareleri Almanya ve şimalî Fransaya fasılasız hücumlarına devam edi-yorlar. İngiliz bombardıman tayyareleri Almanyada Avusburgda mühim bir fabrikayı bombalamak için gidip gelmişlerdir. Bu akın hakkında henüz tafsilât verilmemiştir.

İngiliz tayyareleri, dün de altıncı gün olarak şimalî Fransaya fasılasız taarruzlarına devam etmişlerdir. Büyük mikyasta harekât olmaktadır. Düşman tayyarelerinin muhalefeti az olmuştur. İki düşman tayyaresi imha edilmiştir.

Fransaya dünkü akın, perşembe günü 500 İngiliz tayyaresinin yaptığı akın-

(Arkası sahife 3 sütun 3 te)

Laval kabinesi teşekkül etti

Hükûmet Reisi Hariciye, Dahiliye ve Haberler Nazırlıklarını da üzerine aldı

Hariciye Devlet sekreterliklerine Benoit Machin ve De Brinon getirildiler

Vişi 18 (a.a.) — D.N.B.: Son dakikada çıkan bir takım güçlüklerden dolayı yeni Fransız kabinesinin teşekkülü bir parça gecikmiştir. İyi bir kaynaktan gelen haberlere göre bu güçlükler azçok halledilmiş olduğundan aşağıda yazılı kabine listesi kat'î telâkki edilebilir:

Hükûmet reisi, Hariciye, Dahiliye ve Haberler Nazırı: Pierre Laval.

(Arkası sahife 3 sütun 6 da)

İngiliz hava akınlarının şiddetlendiği şimalî Fransada Almanlar muhtemel bir ihrac hareketine karşı büyük tahkimat yapmışlardır. Bir Alman mecmuasından alınan yukarıki resim bu manzumelerden birisinde Tod bataryaları kalesinin bir kısmını göstermektedir.

JAPONYA ADALARI

İki büyük hava taarruzuna uğradı

Tokyoda akın 7 saat sürdü, payitahtta ve Kobe, Yokohama, Nagoya şehirlerinde birçok yangınlar çıktı

Hücumu, gemilerden kalkan Amerikan tayyarelerinin yaptıkları anlaşılıyor

Tokyo 18 (a.a.) — Tokyo ve Yokohamanın düşman hava kuvvetleri tarafından bombalandığı resmen bildirilmektedir.

9 düşman tayyaresi düşürüldü

Tokyo 18 (a.a.) — Japonya doğu kısmı müdafaa umumî karargâhı bildiriyor:

Şimdiye kadar alınan malûmata göre, Tokyo ve Yokohamaya karşı yapılan hava akınında 9 düşman bomba uçağı düşürülmüştür. Muhtelif istikametlerden gelen düşman uçakları saat 12.30 a doğru Japon toprakları üzerinde uçmuşlar ve derhal av uçakları ve hava karşıkoyma ateşile önlenmişlerdir. Bu akınlarla yapılan hasar ehemmiyetsizdir.

Tehlike işareti 7 saat sürdü

Tokyo 18 (a.a.) — Bugün Tokyoda hava tehlike işareti 7 saat sürmüş ve saat 16 da bitmiştir.

Nagoya ve Kobe'de

Tokyo 18 (a.a.) — Bugün saat 15 te Japonya doğu kıyısı üstünde hava tehlike işareti verildiği resmen bildiriliyor. Düşman hava kuvvetleri Nagoya ve Kobe üzerinde uçmuşlardır.

Bütün Japonyada hava tehlikesi işareti verildi

Tokyo 18 (a.a.) — Bugün saat 15 ten biraz evvel Kyeto, Ekayama ile Osakanın şimal ve Koben'in batı kesimlerinde hava tehlike işareti verilmiştir.

Orta Japonyada tehlike işareti şu bölgelerde doğu sahillerinden batı sahiline kadar teşmil edilmiştir. Doğuda Fukışima bölgesile Tokyodan Şizukaya kadar olan bölge. Batıda Nigata bölgesi.

Tokyo hava meydanına mensub bir subay, kendi kesiminde düşen yangın bombalarının hiçbir yerde ehemmiyetli bir netice vermediğini bildirmiştir. Çıkan yangınlar çabuk söndürülmüştür.

(Arkası sahife 3 sütun 4 te)

Fransadaki Alman işgal ordusu kumandanı General Stülpnagel

Fransada

Alman askerine suikasdler

İki kasabada 25 esir kurşuna dizildi, komünistler sürülüyor

Arras 18 (a.a.) — Alman işgal komutanlığının 14 nisan tarihinde Courrier du Pas de Calais gazetesinde neşredilen bir bildiriği, 25/26 mart gecesi demiryolu tesislerine karşı yapılan suikasd failerinin tespit edilememesi üzerine yeni 15 tutsağın kurşuna dizildiklerini anlatmaktadır. Bildirik halen hapsedilen bir takım komünistlerin sürülecelkerini ilâve etmektedir.

Bundan başka, Bruay ve Merikurt'da Alman askerlerine karşı başka suikasdler de yapılmıştır. Lentz civarında yapılan suikasd üzerine 14 nisanda tekrar 20 tutsak kurşuna dizilmiştir. 26 nisana kadar bu suikasd failleri bulunmadıkları takdirde diğer tutsaklar da idam edilecek ve önemli sayıda komünistler sürüleceklerdir.

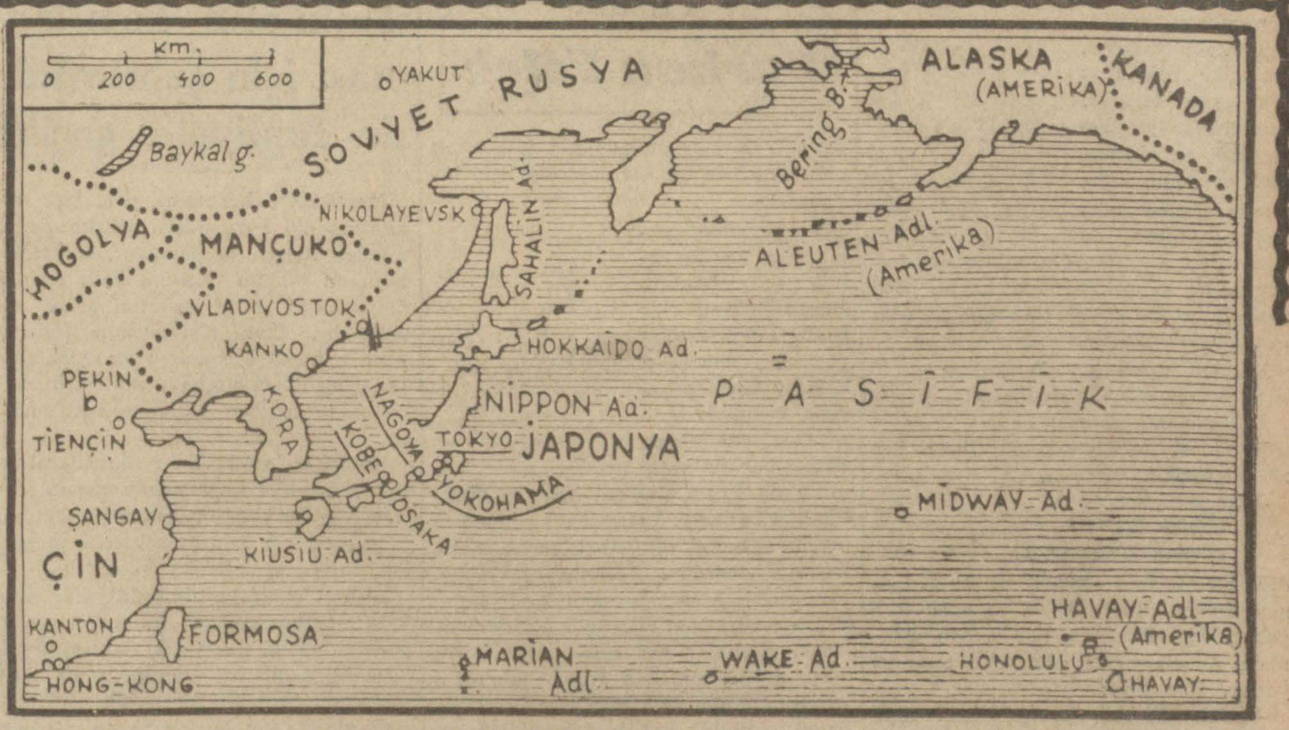

İlk büyük hava taarruzuna uğrıyan Japon adalarile şarkî Pasifiği ve şimalde Japonyaya en yakın kara üsleri olan Aleuten adalarını gösterir harita

Müttefikler tebliği

Birmanyada

İngilizler şimale doğru çekiliyorlar

Petrol sahasındaki tesisler tamamen tahrib edildi

Panay adasında şiddetli muharebeler oluyor, Kaliforniyada tehlike işareti verildi

Yeni Delhi 18 (a.a.) — Birmanya cuma tebliği bilhassa şöyle demektedir: İrrevadi cephesinde düşmanın sağ kanadımıza yaptığı şiddetli baskı yüzünden kuvvetlerimiz Maguve şimaline çekilmişlerdir. Yanangyo petrol sahaları işe yaramıyacak hale getirilmiştir.

Kaliforniyada hava tehlikesi işareti

San - Diego (Kalifornya) 18 (a.a.) — Bu sabah San-Diego ve San-Francisco çevresinde hava tehlike işareti verilmiştir.

Port Moresby'ye Japon hava taarruzu

Canberra 18 (a.a.) — Avustralya tebliği:

Japon tayyareleri Port Moresby'yi cuma sabahı 25 inci defa olarak bombalamışlardır. Bir kaç ölü varsa da hiç bir hasar olmamıştır.

Kavite ve Bataandaki Japon bataryaları dövülüyor

Vaşington 18 (a.a.) — General Wainwright'in bataryaları Kavite ve Bataandaki üç düşman bataryasını susturmuşlardır. Panay adasında şiddetli çarpışpalar olduğu haber verilmektedir.

Rangona hava akını

Yeni Delhi 18 (a.a.) — Birleşik Amerika hava kuvvetelri umumî karargâhının bir tebliği şöyle demektedir:

Dün gece ağır bomba uçaklarından mürekkeb bir filo Rangon üzerine akın yapmıştır. Doklar ve liman tesisleri şiddetle bombalanmıştır. Hava karşıkoyma bataryalarının kuvvetli a-

(Arkası sahife 3 sütun 3 te)

Amerikanın dört büyük tayyare gemisi bir arada

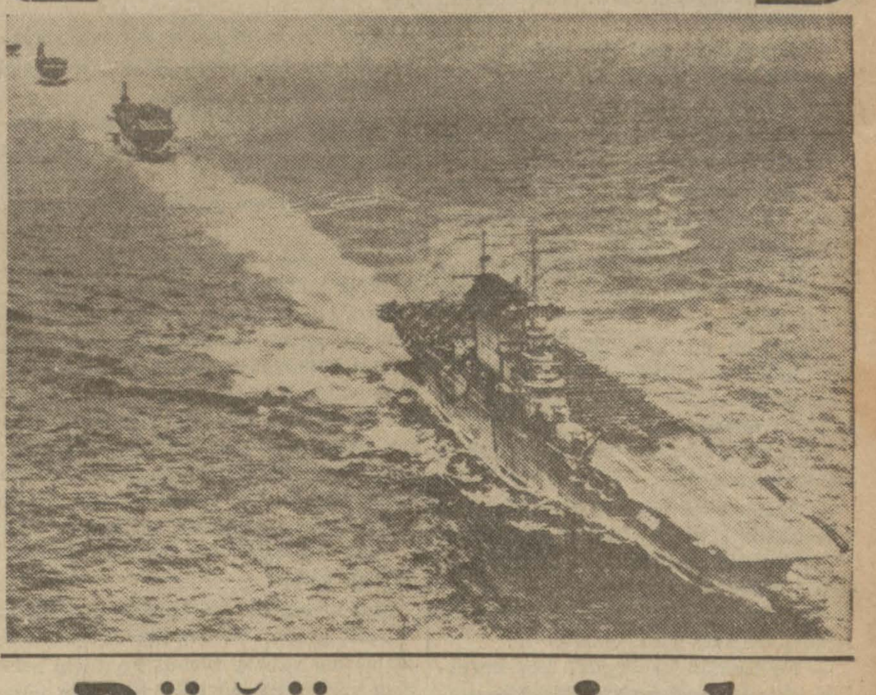

Düğün evinde

İzmir köylerinden birinde sarhoşluk yüzünden bir cinayet oldu, bir kaç kişi yaralandı

İzmir 18 (Telefonla) — Cumaovasının Oğlananası köyünde bir düğün esnasında cinayet olmuştur. Köyün eski muhtarı Osman, oğlunu evlendirmek için düğün yaparken işret masasında bulunan ayrancı Ahmed ve arkadaşları sabaha kadar içmişlerdir. Sabahleyin daha rakı istiyen ayrancı Ahmed, düğünü idare eden Halil ile kavga etmiştir. Kavgayı yatıştırmağa gelen Mehmedi de başından yaralamıştır.

Mehmed Çavuş namında biri de Ali Kutluyu bıçakla yaralamıştır. Bundan sonra ayrancı Ahmed, kalabalık içinden kaçmağa çalışan Sadeddin adında birine tabanca ile ateş etmiş, kurşun Saniye isminde hâmile bir kadına isabet ederek ağır surette yaralamıştır. Kadının hayatı tehlikededir. Suçlular yakalanmışlardır.

İzmirde büyük bir yangın

İzmir 18 (Telefonla) — Bugün öğleden sonra Kuyumcular çarşısında bir yangın çıkmıştır. Kara Osmanoğlu çarşısında Ali ve kardeşi İsmailin boya imalâthanesinde boya kaynatılırken yakında duran benzin tenekeleri ateş almış ve yangın bundan çıkmıştır. Yangın etrafa sarmış, bu dükkân tamamen yanmıştır. Diğer altı dükkân ve depo da kısmen hasara uğramıştır. Dükkânlar sigortalıdır.

Şark cephesindeki Alman ordu kumandanlarından Mareşal Von Kluge

Japonların Pearl Harbour baskınına aid yeni gelen resimlerden: Yukarıda 32 bin tonluk Arizona zırhlısı battıktan sonra — Aşağıda, sulara gömülen iki kruvazör yanıyor

Şark cephesi harekâtı

33 ncü Sovyet ordusu mağlûb edildi

Merkez cephesinde günlerdenberi devam eden muharebeler bu netice ile sona erdi

Almanlar 45 meskûn mahal, 1000 istihkâm ele geçirdiler ve altı binden fazla esir, külliyetli ganimetler aldılar

Berlin 18 (a.a.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Doğu cephesinde düşmanın birkaç mahallî hücumu püskürtülmüştür.

Karadenizde Alman bomba uçakları düşmanın 7000 tonluk bir ticaret gemisini batırmıştır.

Doğu cephesinin merkez ve şimal ke-

(Arkası sahife 3 sütun ...)

HAFTANIN ŞAKALARI

NELER ÇIKAR?

Çıkmalar - Canım çıkayazdı!.. - Baklanın içinden ne çıkar - Yuttunuz mu diye baktım

Yazan: **Burhan Felek**

Piyangoda ikramiye çıkmaktan başkasını bab tutmam, çıkmalar pek hoşa gider şey değildir. Çünkü efendim, hep tecrübe etmişsinizdir. İnsanın burnunda sivilce çıkmaktan tutun da işin içinden çapanoğlu çıkmasına kadar hepsi az çok adamın başına derd getirebilir. Onun için lâfını edelim de işin içinden çıkalım:

Eskiden curcuna mekamından:

«Arpa ektim darı çıktı»

«Şinanay şinanay!»

Bu şarkı da gösterir ki; insan her zaman ektiğini biçemez.

Gene eskiden:

«Üçten iki çıktı»

«Evden kirası çıktı»

diye bir lâf vardı. Bugün bu lâf da tersine döndü. Şimdi ikiden üç çıkarmıya çalışıyoruz. Kiracılar ise evden çıkmayı hatırlarından çıkarmış bulunuyorlar. Her şeye:

— Adaaam sen de, ne çıkar? diye şimdi seslerini çıkaramıyorlar.

Bu sene et fiatlarının iki yüze çıkmasına sebeb balık çıkmamasıdır, diyenler haklı çıktılar.

Dün Babıâli yokuşunu çıkıyordum, hanidir görmediğim bir arkadaş karşıma çıkmaz mı?

— Aman kardeşim! Nerelerdesin, diye boynuna sarılacak oldum.

— Ay! diye bağırdı.

— Ne oldun ayol? Bir yerin mi acıdı? diye sordum.

— Evet! dedi. Dün akşam evde bir şarab şişesinin mantarını çıkarayım diye zorladım. Bileğim çıktı. Yerine koyduk ama şimdi acıyor. Sen de biraz fazlaca sıkıştırdın! Acıdan canım çıkayazdı, dedi.

Bütün bu çıkmalar içinde en hakikisi hamamlardaki «çıkma» lardır. En hayalisi de «Balık Kavağa çıkarsa» sözündeki temennidir.

Gelgelelim insanın aklına gelmiyen şeyler başına gelir.

— Kısmetinde varsa kaşığında çıkar! Hakikatini gözden uzak tutmayın. Malûm ya! Herif işkembe çorbası yerken içinden paçavra çıkmış.

— Baksana usta! demiş. Çorbanın içinden paçavra çıktı. Çorbacı da:

— Ne istersin be beyim? Beş kuruşluk işkembe çorbasından bir top canfes çıkmaz ya! cevabını vermiş.

Kısmet bu, boru mu?

Aman hatırıma geldi. Size bir macera anlatacağım:

Mevsim bu mevsim gibiydi. Yani taze bakla zamanı. Ama o zaman baklalar bu günkü gibi nazlı değildiler. On kuruşa ibadullah satılırdı.

Uzatmıyalım. Bir bahar günü beni bir öğle yemeğine davet etmişlerdi. Teklifli dostlarımdan biri olduğu için derlitoplu oturup resmice konuşuyorduk.

Yemekte neler vardı, pek hatırımda değil. Yalnız gayet usta bir arab aşçısı olduğunu her fırsatta söylediği için biliyordum.

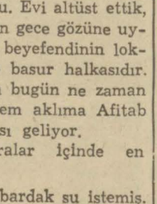

Baş yemekleri yedik. Sıra zeytinyağlıya geldi. Baktım. Güzelce pişmiş bir bakla. Lâkin malûm ya bu mevsimin baklası taneden ziyade kabuktur.

Tabağı sundukları zaman ben de vafir miktarda aldım. Lezzetli olmuştu. Atıştırmağa başladık. Üçüncü lokmada iken benim ağzımda bir çatırtı peyda oldu. Evirdim çevirdim. Dilimle yokladım. Yuvarlak bir şey. Yutmak kabil değil. Baklayı ağzımdan çıkarmak da ayıb olacak. Kadınlar var soframızda. Biraz daha geveledim. İşin fenası lokmanın bakla aksamını da yutamaz oldum. Nihayet -çaresiz- baklayı, daha doğrusu lokmayı ağzımdan çıkardım. Madenî bir sesle tabağa düşen maddeyi şöyle çatalımla ayırdım. Tabiî sofradakiler de bu manevraya yan gözle bakıyorlardı. Bir de ne göreyim efendim? Bir gümüş halka!

Ev sahibi bunu görür görmez, yerinden fırladı ve yüksek sesle bağırmağa başladı:

— Afitab kalfa! Afitab kalfa! Bulundu. Gözün aydın! Müjdemi isterim. Bize bir baklava yaparsın!

Ve ilk heyecanı geçtikten sonra anlattı:

— Efendim! Bizim pek usta bir aşçı bacımız var. Baba yadigârı. Bu kadıncağızın elinde babam merhumun kendisine verdiği bir basur halkası vardı. Dün akşam halka kayboldu. Evi altüst ettik, bulamadık. Kederinden gece gözüne uyku girmemişti. Şimdi beyefendinin lokmasında çıkan işte o basur halkasıdır. Diye izah etti. O gün bugün ne zaman zeytinyağlı bakla yesem aklıma Afitab kalfanın basur halkası geliyor.

Buna benzer fıkralar içinde en parlağı şudur:

Efendi uşaktan bir bardak su istemiş. Uşak gitmiş, bir bardak su getirmiş, efendisine vermiş. Efendi suyu içip bardağı verdiği zaman uşak bardağın içine bakmış. Efendi işkillenerek sormuş:

— Ne bakıyorsun bardağa!

— İçinde birşey var mı diye baktım.

— Ona dolu iken bakarlar. Boş iken bakılır mı?

— Beyefendi! Dolu iken içinde bir küçük sinek vardı da su ile beraber içtiniz mi, diye bakıyorum, cevabını vermiş.

Görmeden yuttuklarımızın yanında böyle göze görünür olarak yuttuklarımız zemzemle yıkanmış gibidir.

B. FELEK

Şehir haberleri

İaşe teşkilâtı

Teşkilâtın hazırlanması için şehrimizde de faaliyete geçildi

Memlekette kurulacak yeni iaşe teşkilâtına aid hazırlıklara şehrimizde de dünden itiaren başlanmıştır. Bu teşkilâtın en mühim kısmını halk istihlâk birlikleri ve esnaf birlikleri teşkil etmektedir. Halk birliklerinin teşkilâtı işine bilhassa ehemmiyet verilmektedir. Esnaf birlikleri bugünkü mutemed bakkallardan istifade edilerek kurulacaktır.

Köylerde subaşılıklar kurulacaktır. Bu subaşılıklar kendilerinin memur edileceği istihsal mıntakasında mahsulün tahmin, tespit ve teşvik işlerile meşgul olacaktır.

İstihsal maddelerinin nakli, müstehlike ulaştırılması işinde kullanılan araba, at ve sair taşıt vasıtaları sahibleri teşkilâtlandırılacak ve bunun için de taşıt birlikleri, taşıt kolları kurulacaktır.

Bugünkü Fiat Murakabe komisyonu haricinde olarak azaları maaşlı devlet memuru olmak üzere daima bir Fiat Murakabe komisyonu kurulması takarrür etmiştir. Bu komisyon hergün içtima halinde olacak ve bilhassa cürmü meşhudlu ihtikâr vak'aları bu komisyonda karara raptedilerek hemen adliyeye verilecektir.

Vali veya vekilinin riyaseti altında bulunan Fiat Murakabe komisyonu ise fiat tespiti, piyasa hareketleri ve sair işlerle meşgul olacaktır.

Üsküdar Tramvay idaresi erkânı aleyhine dava açılıyor

Bir kaç gün evvel Haydarpaşada Entaniye hastanesi önündeki virajda devrilerek bir kişinin ölümü ve on altı kişinin de yaralanmasile son bulan tramvay kazası hakkındaki tahkikat evrakı Üsküdar sorgu hâkimi Saib Göniye Üsküdar Müddeiumumiliği tarafından tevdi olunmuştur.

Ehli vukuf raporunda elektrik frenlerinin bozuk olduğu ve mes'uliyetin yüzde sekseninin Tramvay idaresinde bulunduğu bildirilmektedir. Bu yüzden Üsküdar Halk Tramvayları idaresi erkânından kaza dolayısile ihmalleri görülen revizör Kemal Ergen, atelye şefi Fettah Alp ve makine mühendisi Vahan hakkında âmme davası açılmasına lüzum görülmüştür. Bu müessif kazanın davasına bugünlerde başlanacaktır Vatman Kemal mevkuf bulunmaktadır.

Zeytinyağı ve sabun fiatları

Yeni zeytinyağı fiatlarını dünkü nüshamızda yazmıştık. Fakat bu fiatlara yüzde beş toptancı kârının ilâvesi de lâzım gelmektedir. Bu suretle gerek toptan kilo üzerine, gerekse perakende litre ile zeytinyağı fiatları İstanbulda şöyledir: 1,5 asidli 120,5. 2,5 asidli 116, 3,5 asidli 112, 4,5 asidli 107,5 ve 5 asidli yağlar 103,5 kuruşa satılacaktır.

Rafine yağlar tenekeli olarak İstanbulda 113,5, tenekesiz kilo ile 103,5 kuruşa ve yüzde beş kârla tenekeli 119,175, tenekesiz 108,675, perakende 119 kuruştur.

Sabun fiatları yüzde beş toptancı kârı ilâvesile toptan 78,5, perakende 86,5 kuruştur.

Meclis bütçe encümeni bürosu şefliği

Büyük Millet Meclisi bütçe encümeni bürosu şefliğine muavinliğinde bulunan Hamdi Aksan 80 lira asli maaşla tayin edilmiştir. Osmanlı Meb'usan Meclisinden itibaren 30 senelik memurluk hayatında vazifeseverliğile tanınmış olan Hamdi Aksana yeni vazifesinde başarılar dileriz.

Mer'iyete giren ticaret muahedeleri

Bulgaristan ve İsviçre ile yeni yapılan ticaret anlaşmalarının mer'iyet mevkiine girdiği dün alâkadar makamlara bildirilmiştir.

Zengin dilenciler!

Emniyet altıncı şube müdürlüğü tarafından, şehir dahilinde halkın merhametini uyandırarak profesyonel bir suretle dilenen kimselere karşı büyük bir mücadele açılmıştır. 15 gün zarfında 350 dilenci yakalanmış, bir kısmı taşraya, bir kısmı da Düşkünler evine yollanmıştır.

Dün akşam üstü Aksarayda Valide camii karşısında dilenirken yakalanan Zekiye adında 60 yaşlarındaki kadının üzeri arandığı vakit Emniyet Sandığına yatırılmış 892 liralık bir çek, 600 lira kadar para ve torbasında kıymettar bir elmas yüzük bulunmuştur.

Balıkpazarında yakalanan Yorgi adındaki dilencinin üstünde de 400 lira çıkmıştır.

Fikirler

Ansiklopedi ihtiyacı ve Ansiklopediler

Yazan: **Prof. M. Şekib Tunc**

Yunanca bir kelime olan ansiklopedi, Şemseddin Sami Beyin lûgatinde, fünun ve sanayie aid bahisleri toplıyan kitab olarak tarif edilmiştir. Merhum Emrullah Efendi bunu «Muhitilmaarif» tabirile ifade etmişti. «Hayat Ansiklopedisi», «İslâm Ansiklopedisi» adlarile çıkan emsaline bakılırsa kelimeyi artık olduğu gibi almış bulunuyoruz.

Ansiklopedi ihtiyacı eski ve yeni bütün medeniyetlerde duyulmuştur. Bu ihtiyacın tatmin etmek istediği şey bir medeniyetin her nevi bilgi ve san'atları hakkında, tutulduğu çap nispetinde, doğru ve tam bir malûmat vermektir. Yeni doğmak üzere bulunan medeniyetler kendilerinden evvelki medeniyetin kültürünü derli toplu olarak bilmek ve emmek ihtiyacını duydukları zaman ilk başvurdukları çare, ansiplopedi yazdırmak olmuştur.

Çünkü katedilmiş bir kültür yolunu tekrar boylamak kabil değildir; yapılabilecek şey bu kültürü kendi diline nakletmekten ibaret olabilir. Nitekim Romalılar Yunan kültüründen derledikleri ilk ansiklopedilerini bu ihtiyacla ve bu suretle vücude getirmişlerdir Milâddan evvelki 147-232 tarihleri arasında yaşıyan biaman Kartaca düşmanı Roma imparatorlarından Katon lö Sansör Romalılara ilk ansiklopediyi yazmak ihtiyacını en şiddetle duyan bir hükümdar olmuştur. Eser ziraat, belâgat, tababet, askerlik ve muhtemel olarak da hukuk bahislerini ihtiva etmiştir. Verilen malûmat, Roma karakterine uygun olarak, pratik bir mahiyettedir. Zengin ülkeleri zaptetmesini bilen Romalı burada, başkalarının emek mahsullerine, mümkün olan azamî istifadeyi temin etmek üzere, hâkim olmak emelindedir. Kafasını mücerred meselelerle bulandırmak istemez; doğrudan doğruya fayda verecek bilgilerle iktifa ederek menfur gördüğü Yunanlıların berbad saydığı felsefelerini almıyacaktır.

Fakat bundan sonra gelen kafalar çok farklı, çok meraklı, çok teemmüllüdür; bilinebilen herşeyi kucaklamak, kâinatı bilmek isterler; ona göre birbiri ardından daha geniş, daha derin ve felsefî bilgileri de ihtiva eden ansiklopediler yazılır. Bunların arasında Pline l'Ancien'in 37 kitab tutan hakiki Ansiklopedisi vardır.

Ansiklopedi ideali Ortazamana da intikal eder. Bizans âlemi de ona yabancı kalmamıştır. Birçok kimseler okuduklarının semerelerini derleyerek bunlardan başkalarını istifade ettirmeğe hayatlarını vakfetmişlerdir. XI inci asırda Bizansta görülen bu faaliyet garbda XIV ve XVI ncı asırlarda da azalmamıştır.

Ansiklopedilerin altın devri XVII nci asırda başlar, gittikçe sıklaşıp çoğalırlar. Bu asırda diğer alanlarda olduğu gibi bu alanda da hakikî bir inkılâb olmuş, ansiklopediler sadece öğretici bir el kitabı olmaktan çıkarak gittikçe daha ilmî, daha modern bir müracaat eseri haline gelmişlerdir; bunun için de bilgilerin ilerlemeleri takib edilmeğe çalışılmış, ansiklopediler daha kolay istifade edilir bir hale getirilmiş ve nihayet bir hadde kadar ihtisaslaştırılmışlardır. Bu asırda İtalyanların, İngilizlerin alfabe sırasile yazılmış ve ünviersel bir mahiyet almış ansiklopedileri meşhurdur.

Şimdi üstünlük İngilizlerle Almanlardadır; bir müddet Fransızlar ön safa geçiyor, İtalyanlar biraz geri kalıyorlar. Millî dillerin kullanılmasile ansiklopediler de millileşiyor. XVIII inci asırda d'Alambert ve Diderot'ların idareleri altında Fransada çıkan «Acunsal ilim ve san'atlar Ansiklopedisi yahud Kamusu» adlı Ansiklopedi en meşhur ansiklopediler arasına giriyor; hazırlanır ve basılırken şiddetli hücumlara uğramakla beraber nihayet muzaffer oluyor ve tarihî büyük bir önem kazanıyor. Tabı ve tercümeleri bir çok defalar yapılıyor; tercümelerinde tashih edilmek istendiği halde gene tesirinden kurtulunmuş olmuyor.

Modern ansiklopedilerin en meşhuru ve en eskisi olan Britanika Ansiklopedisi dahi XVIII inci asırda (1768-1771) seneleri arasında vücude getirilmiştir. Ayni asırda ikinci ve üçüncü basımları olmuştur. Yalnız ilâvesi 1801 de çıkmıştır. Dördüncü basımı dahi bu senede olmuştur. Beşinci basımı yeni bir basımdır. Bundan sonraki basımlar ve bilhassa dokuzuncu basımı (1875-1889, 24 cild) daimî bir terakki gösterir. Onuncu basımı 11 cild ilâvesile dokuzuncu basımın yeniden basılmışıdır. Bundan sonraki basımile ansiklopedinin mülkiyeti Kambriç Üniversitesine geçmiştir. Büyük Harbden sonra on ikinci ve on üçüncü basımlarını idrak eder. İki grup ilâve cildlerle tamamlanır. Şimdi on dördüncü basımına geçmiştir; 24 cild olarak muhafaza edilmektedir.

Fransızların 31 cildlik «Büyük Ansiklopedi» leri 1886-1903 seneleri arasında Larausse Basımevi tarafından çıkarılmıştır.

Almanların Allgemeine Enzyklopädieleri ansiklopedilerin en irisi olmuştur. XIX uncu ve XX inci asırlar bu nevi eserleri İngiltereden Rusyaya, Birleşik Amerika ve İspanyaya kadar bütün Avrupa memleketleri vücude getirmiş bulunuyor.

Bu devirde, bilhassa Almanyada, hemen her ilim için, çok kere birden fazla hususî diksiyonerler harıl harıl çıkmıştır. Yalnız XIX uncu asırdan itibaren bunlar, umumî bir ansiklopedinin parçaları gibi harcıâm olmaktan ziyade mütehassıslara yarayacak tarzda yazılmışlardır. Bu suretle ihtısas bu alana da girmiş bulunuyor ve bu hareket durmadan ilerliyor. Bütün memleketlerdeki tetkikleri takib için günden güne artan güçlükler düşünülürse bu nevi diksiyonerler, çalışanları meslektaşlarının mesailerine kolayca temas ettirmek hizmetini gördükten başka gittikçe elzem olmakta ve takdir görmektedir. Bundan on beş yirmi yıl evvel bunların bir çokları çıkmıştır.

Bir yandan da ilimlerin organizasyonu olmak itibarile ansiklopedinin felsefî meselesi XIX uncu asırda yeniden başgöstermiş, ve hiç şüphe yok bu mesele ansiklopedi meselelerinin en önemli ve enteresan olan meselesidir. Umumî ansiklopedilerin yapılış tekniğine tesir ettiği gibi bilhassa zamanımızın tarihî zihniyetine de tesir eder. Yeni şartlarda olarak kendini gösteren mesele şudur: Bir ansiklopedi azçok sistematik bir surette sıralanmış geniş monoğrafik incelemelerden mi teşekkül etmeli, yoksa alfabe sırasile orta uzunlukta sıralanmış ve sadece özü, ekseriyetle tarifi veren ve fazlaya gitmiyen bir tarzda mı olmalı? Bu mesele bizim için henüz âcil bir önemde olmamakla beraber bu hususta çok tecrübe görmüş olanların mütalea ve düşünceleri ilerisi için çok faydalı olabilir. Yalnız meseleyi etrafile anlatmağa bir makalenin hacmi müsaid olmadığından başka bir yazıya bırakmak zarureti vardır. Çok masraf ve pek çok emek istiyen ansiklopedilerin gerek teknik, gerek yapı ve gerek muhtevalarının mimarisine aid kazanılmış tecrübelerin bilinmesi lüzumsuz israfları önlemeğe yardım edeceği gibi daha kusursuz ve daha ileri eserler vücude getirmemizi sağlayacaktır. Hiç şüphe yok ki yakın bir gelecekte bizim de İnönü Ansiklopedisi yanında daha birçok hususî diksiyoner ve ansiklopedilerimiz olacaktır. Bunlarda bulunan imzalı ihtısas monoğrafileri yanında umumî ansiklopedilerde de ayni konuya aid yazıların ayni mahiyette ve ayni uzunlukta tekerrür etmeleri tabiatile lüzumsuz bir tekrar olur. Bunun için umumî ansiklopediler bu kabil konularda sadece özü, ve hatta çok kere sadece tarifi vererek tafsilâtı görmek istiyenleri hususî ansiklopedilerin o maddesine gönderecek bir işarette bulunmaları kâfi gelir. Meselâ şimdi çıkmakta olan iki İslâm Ansiklopedimizde bulunan maddeler umumî ansiklopedide geçerken bunların üzerinde çok durulmıyarak sadece özü verilir, hakiki tafsilât için imzalı ve mes'uliyetli mercilere sevkedecek işaretler konur. Bu sayede hem okuyucular daha doğru ve iyi aydınlatılmış, hem de kusurlu tekrarlara mahal bırakılmamış olur.

M. Şekib TUNC

HEM NALINA HEM MIHINA

Para

Amerika dünya kavgasına karıştığındanberi harb masrafları için milyar milyar üstüne tahsisat kabul ediyor. Geçenlerde Vaşington telgrafı, 2 milyonu hava kuvvetlerine aid olmak üzere 7-8 milyon kişilik bir ordunun teçhizi kararlaştığından bahsediyordu. Bu yüzden harb masrafları, durmadan artmaktadır. Bu masrafların gelecek senenin sonunda, ayni 7 milyar doları bulacağı hesablanıyor.

Amerika hükûmeti silâhlanma için şu milyar dolar harcamağa karar vermiştir. İngiltere de, iki buçuk harb senesi içinde 9 buçuk milyara yakın İngiliz lirası harcamıştır.

Bizim gazetelerden birinde, şöyle koca kunc iki rakam gördüm:

İngilterenin 30 aylık harb masrafı: 1,630,904,000,000

Amerikanın yapacağı masraf yekûnu: 6,000,750,000,000

Refikimizin sütunlarına ve okuyucuların kafasına sığmıyan bu astronomik rakamların hangi cins parayı ifade ettiği başlıkta yazılmamış; yalnız ikincisinin frank olduğu, aşağıda yazının metninde söylendiğine göre, her iki azameti rakamın da frank olduğu anlaşılıyor.

İngiltere ve Amerika böyle trilyonlar hesab edilen paralar harcarken Almanya da, Sovyetler de, İtalya da, Japonya da, tabiî bunlara yakın harb masrafları na para yetiştirmeğe çalışıyorlar.

Milyonları hiçe sayarak milyarlardan trilyonlardan aşağı inmeğe tenezzül etmiyen bu harb masrafları bana, Napolyon'a atfedilen bir sözü hatırlattı. İmparator, paranın ehemmiyetini göstermek maksadile

«— Harbetmek için evvelâ para, sonra para, sonra gene para lâzımdır» demiş.

Bazı askerî eserlerde de, bir milletin harb kudreti ölçülürken «para» ya pek mühim yer verilir; fakat yukarıki kocakunc rakamlar, paranın, harbde kolay bulunur bir şey olduğunu göstermektedir.

Son sistem matbaa makineleri, Napolyon'u çok düşündüren para meselesini halletmiş bulunuyorlar. Onun para hakkındaki eski sözü, artık kıymetini kaybetmiş görünüyor. Harbetmek için en lüzumlu nesnenin para olmadığı ve en kolay bulunan şeyin de para olduğu meydana çıkmıştır.

El konan maddeler değerli fiatile satın alınıyor

İstanbul Vilâyetinden tebliğ olunmuştur:

1 — 2/17144 numaralı kararname mucibeyana tâbi tutulan ve el konan, ehlindeki buğday, arpa, yulaf, çavdar, mısır, mahlût ve bunların unları ilân tarihinden itibaren 15 gün zarfında aşağıda yazılı mahallere bedelleri mukabilinde teslim olunacaktır:

A — Bir ve bir çuvaldan fazla miktardaki hububat ve unlar Ofisin Kasımpaşa, Hasköy, Ayvansaray, Balat ve Tophanede Mumhanedeki değirmenlerine sahibleri tarafından teslim olunacaktır.

B — Bir çuvaldan az miktardaki hububat ve unlar beyanname sahiblerinin rafından nahiye ekmek iaşe bürolarına teslim olunarak mukabilinde makbuz alınacaktır.

2 — Ellerindeki hububat ve unları beyan etmiş olanlar ekmek kuponları mukabilinde ve her bir günlük kupon için aşağıda yazılı miktarda un ve hububat mahsub ettirebileceklerinden bu mahsub muamelesi için nahiyeleri iaşe bürolarına yukarıda yazılı müddet zarfında müracaat etmeleri lüzumu tebliğ olunur.

3 — Bir günlük kuponlar mukabilinde mahsub edilecek miktarlar şunlardır:

A — İş kuponu mukabilinde 558 gram hububat veya 530 gram undur.

B — Kuponu mukabilinde 220 gram hububat veya 110 gram undur.

C — Kuponu mukabilinde 110 gram hububat veya 105 gram undur.

Şefkat pulları

20 - 30 nisan tarihleri arasındaki gün zarfında postalara verilecek mektublara birer kuruşluk, kartlara yirmişer paralık ve telgraflara üçer kuruşluk Çocuk Esirgeme kurumu şefkat pulu yapıştırılması kanun icabatındandır.

Bugünler zarfında posta kutularına atılacak mektublara dahi şefkat pulu yapıştırılması lâzımdır. Yurddaşlarımızın bu hususu gözönünde bulundurmalarını kurum, saygı ile rica eder.

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve vesaik zıyaından mes'uliyet kabul olunmaz ve nesredilsin edilmesin iade edilmez

SARAY Sinemasında

BU AKŞAM: MÜSTESNA OLARAK

Sevimli ve neşeli yıldız **ANN SOTHERN** (Çamsakızı) nın

en son yarattığı hareketli ve çerbezeli

ÇAMSAKIZI ALTIN ARIYOR

filmi başlıyacak ve bu da unutulmaz (ÇAMSAKIZI KONGODA) filmi kadar büyük muvaffakıyetler kazanacaktır.

Bu akşam için yerlerinizi evvelden aldırınız.

BUGÜN YALNIZ MATİNELERDE

ALKAZAR MUHASARASI

Süper filminin Fransızca sözlü orijinal nüshasının son seansları.

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine.

BUGÜN AĞIZ TADİLE GÜLMEK İSTİYENLER...

İPEK Sinemasında

Senenin en eğlenceli komedi şaheserini görmelidirler.

LOREL - HARDİ MEKTEBDE

TÜRKÇE Sözlü şaheseri görmelidirler. İlâve olarak: Renkli MİKİ MAVS

Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

TAKSİM Sinemasında

2 haftadanberi İstanbulun her semtinden sel ve akın halinde koşan 100000 kişinin görülmemiş bir alâka ile can ve gönülden alkışladığı

LEYLÂ

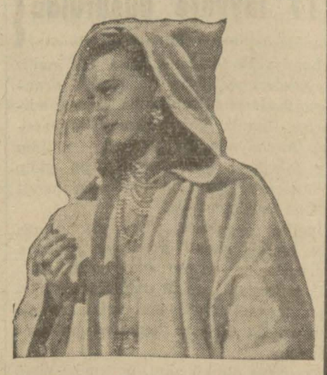

40 kişilik KORO
60 » SAZ HEYETİ
60 » MEHTER TAKIMI
nın iştirakile
TÜRKÇE SÖZLÜ ve ŞARKILI
Senenin en büyük filminin 3 üncü ZAFER HAFTASI devam ediyor.
İlâve olarak:
YURDDA YAZ ve KIŞ SPORLARI
«Türkçe Matbuat jurnalı»

EHEMMİYETLE NAZARI DİKKATE: Türkiye Cumhuriyeti hududları dahilinde LEYLÂ filminin gösterme hakkına sahib ÖZEN FİLM, bu sene İstanbulda ve İstanbulun hiç bir semtinde bu filmi göstertmiyeceğinden, muhterem halkımızın bu fırsatı kaçırmamalarını ve yer bulmak için lûtfen tam seans saatlerinde teşriflerini tavsiye ederiz.

Bugün seanslar: 10 — 11,5 — 1 — 230 — 4 — 5,30 — 7 ve 9 da

Bugün saat 10 a kadar tenzilâtlı matine

21 NİSAN 1942 SALI akşamı saat 21 de

TAN Sinemasında

ŞİŞLİ ÇOCUK ESİRGEME KURUMU DİSPANSERİ himayesindeki fakir ve hasta çocukların menfaatine

BÜYÜK MÜSAMERE

Bu müsamereye memlektimizin tanınmış san'atkârı

Bayan MÜZEYYEN SENAR

Ve ayrıca: Şehir Tiyatrosu san'atkârları

Hazım - Vasfi - Perihan

taraflarından bir KOMEDİ

Biletler TAN Sineması gişesinde satılmaktadır.

İhtişam... Debdebe... Azamet... Tarih...

GALA FİLM: En büyük cihangirlerin önünde secde ettiği kadın:

KLEOPATRA

(TÜRKÇE)

CLAUDETTE COLBERT'in

Harikalar güzelliği ve yaratıcı dehasile

MİLLÎ ve ALEMDAR

Sinemalarını mahşer kalabalığına boğdu.

Film yalnız 3 gün gösterilecektir. Tam seans saatlerinde gelmeniz rica olunur.

Ayrıca: DİCK FORAN'ın bütün seyredenleri titreten

CANİLER ŞEHRİ

İSTİSNASIZ HERKES TARAFINDAN TAKDİR EDİLEN SENENİN EN GÜZEL MUVAFFAKIYETİ

JENNY LİND

(İSVEÇ BÜLBÜLÜ)

"İLSE WERNER"

in en son canlandırdığı kalb ve gönülleri nağmelerile mesteden müzikal bir san'at abidesi

ŞARK Sinemasında

Görülmemiş rağbetlerle devam ediyor. Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine.

MARMARAda

Dünyanın harikalı bir San'at senfonisi:

SON ÇARDAŞ

ve asrın en modern filmi:

OTOMOBİLLİ AŞIKLAR

Görenleri teshir ederek devam ediyor!

Dünya muharrirlerinden tercümeler serisi: 49

SİNEMASI GÖSTERİLMEKTE OLAN VE

Rudyard KİPLİNG'in

eseri

SÖNEN IŞIK

KİTABINI OKUYUNUZ.

Türkçeye çeviren:

Sabiha Özsoy

Fiatı 50 kuruştur.

REMZİ KİTABEVİ

Küçük hikâye

Hakikî hayat, bir kuruşa!..

Leman Ahıskal

Anası, babası sağken o da neş'eli ve toramandı. Hem o zamanlar her şey, her şey ucuzdu. Patatesi altı kuruşa, kuru fasulyeyi on altıya, arada sırada evlerine giren sığır etini de otuz kuruşa alıyorlardı. Necati mektebden döndüğü zamanlarda bir üstün sınıf arkadaşlarının ellerindeki onlukları, koltuk altlarındaki kutuların camlarına vurarak, (Yeni hayat, bir kuruşa) diye feryadlarını bekler ve annesinin vereceği kırklıkla bir tane alarak ağzını tatlılardı.

Ne güzel günlermiş onlar. Soğanın göbeğini, zeytinin irisini seçer, ayırır yerken, çocuk mantığı başka bir şey düşünemezdi Uçurtmasının çıtasını limon sandığından hazırlayıp da, mahalle bakkalından yirmişer paraya beş tabaka kâğıd aldı mı, koca bir pazar gününün kahkahadan çınlamıyan saati kalır mıydı acaba?.

Ne mutlu günlermiş onlar. Babasının bir elinde yemek sepeti, öteki elinde su testisi, Veliefendi çayırına doğru yola çıktılar mı, Necatinin iştihadan ağzı sulanır, anacığının hazırladığı yalancı dolmaların hasretini dört saat öncesinden çekmeğe başlardı. Pirinç ucuz, yağ ucuz, hayat sanki Necati için bedavaydı.

Bir gün babası ansızın gözlerini yumunca Necatinin küçücük boyu kısaldı, beli büküldü, ve mağrur başı yana devrildi. Küçüldü, küçüldü de bir avuçluk zavallı oluverdi. Aksi gibi harb de başlamıştı. Anası el kapısında çamaşır yıkayacak, komşu evinde tahta silecek takatte değildi. Bir evin temeli çöker de, çatısından hayır kalır mıydı hiç?

Artık Necati; mahallesinden geçen ve çil meteliğin cam üstündeki keskin sesi arasında Yeni Hayat satan arkadaşlarına uymak mecburiyetinde kalmıştı. Ama, bu seferki hayat, çeşidleri de harble beraber değişmişti. Önceleri kakaolu ve lüks olan hayatlar, şimdi naneli, limonlu ve turunçlu kalıblara, kıyafetlere girmişlerdi. Adlarını da hemen değiştirerek yeni hayattan hakiki hayata atlamışlardı.

Gün geçtikçe her şey pahalılaşmağa başladı. Patates otuza, fasulye otuz beşe, et yüz yirmiye çıkınca, yeni veya hakiki hayata kimsecikler bakmaz oldu. Boğaz mücadelesi bir kuruşluk hayatı geride bıraktı. Ama Necati hâlâ hakiki hayat satmakta ısrar etti.

Kış birdenbire bastırdı. Sefalet de Necatilerin evine kıştan daha beter bir âfet oldu. Bu minik çocuğun gözünde; anasının baba sağlığındaki güler yüzü görmek ışıldıları yanıyordu. Çorabsız, papuçsuz ve ceketsiz bir halde sokaklara düşerek mekteb kapılarında hakiki hayat satmağa başladı. Eh, biraz bir şeyler kazanıyordu ama, pek karın doyurmıyordu.

Bir ara Necatiyi Taksim meydanındaki saatin dibinde görenler oldu. Direğe yaslanmış, her tarafı mosmor buğuruyordu:

— Hakikî Hayat, bir kuruşa!..

Bir sabah, sıhhî imdad otomobilinin Ayaspaşaya çağırarak içine, dokuz on yaşlarında bir çocuğu yarı donmuş bir halde yatırmışlar. Koltuğunun altında sıkı sıkı tuttuğu üstü cam kapaklı bir tahta kutu içinde dört, beş tane sarı ve yeşil renkte dört köşe şekerlerden. Yeni Hayatlardan, o günkü adile dört hakikî hayatlardan varmış.

Bu yavruyu tanıyanlardan biri, feri sizleşmiş gözlerine nasılsa bakmış. Donmuş nazarlarda bir sürü manalar gizliymiş. Kendi kendine mırıldanmış ve yürümüş.

— Hakikî hayat, bir kuruşa!.

Leman Ahıskal

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Japonya ve Hind Okyanusu

Japonya, Birmanyanın zaptını tamamlamak için gayret göstermekte ve İngilizler buradaki petrol tesisatını tahrib ederek çekilmektedirler. Japonyanın bu işi tamamladıktan sonra Avustralyaya dönmesi, yahud Hindistanı istilâya teşebbüs etmesi artık bahis mevzuu olmuyor. En çok bahis mevzuu ihtimaller, Çin harbini tamamlamak, ve Hind Okyanusunda geniş bir faaliyete girişmektir.

Hind Okyanusu, bugün Müttefikler arasında irtibatı temin eden en büyük yollardan biridir.

İngiltere bu Okyanus sayesinde Ortaşarkla, yani Mısır, Suriye, Irak ve İranla; Hindistanla ve Avustralya ile irtibatını muhafaza ediyor.

Japonya bu yolu kesmeğe muvaffak olursa İngilterenin bütün sekizinci, dokuzuncu ve onuncu ordularile irtibatını kesmiş, İngiltereyi İranda istihsal olunan 14 milyon ton petroldan mahrum etmek imkânını elde etmiş, Hindistan ve Avustralya kaynaklarından istifade etmesine sed çekmiş olur. Bu da yalnız İngiltereyi zayıflatmakla kalmaz, Almanya ve İtalyaya da büyük bir yardım teşkil eder. Çünkü bu sayede Rusyaya yardım için kullanılan Basra körfezi yolu, ve orta şarkı beslemek için kullanılan Bahriahmer yolu istifade edilmiyecek hale getirilmiş olur.

Amerika da, ayni yolları kullanarak Rusya ve İngiltereye yardım ettiği için Japonyanın Hind Okyanusunda faaliyetini genişletmesi onun da yardımlarını aksatabilecektir. Japonyanın bu harbi daha kolaylıkla şiddetlendirmek ve Müttefikler arasındaki irtibatı kesmek için Seylân adasını ve Madagaskarı işgale ehemmiyet verip vermiyeceği henüz anlaşılmamıştır. Fakat bu iki ihtimal daima göze çarpıyor. Ve Madagaskarın Laval Fransasından kolay kolay alınabileceği temin ediliyor.

Fakat Japonyanın Hind Okyanusuna en büyük ehemmiyeti vermesi, onun Avustralyayı ve Hindistanı ihmal edeceğini ifade etmez.

Japonya, halihazırda Amerika ve Avustralyanın kuvvetlerini, Avustralyada toplanmağa sevketmiş bulunuyor. Japonya, bu toplanmanın muvaffakiyetli bir taarruz başlangıcı olmaması için her şeyi yapacak, diğer taraftan Hindistan dahilinde de isyanlar ve karışıklıklar çıkarmağa çalışacak, ve İngiltere ile Hindistan arasındaki anlaşamamazlığı azamî ölçüde istismar edecektir. Nitekim Hind Okyanusunda deniz harbini genişletmek ve muvasala yollarını kesmeğe çalışmak da bu maksada hizmet edecektir. Çünkü Hindistan da, Avustralya da bu sayede kısmen tecrid edilmiş olacak, bu da Japonyanın gayri memnun unsurların faaliyetinden istifade etmesine imkân verecektir.

Japonya böylece harb gayretinin en büyüğünü göstermiş ve Mihverle irtibatı tesis yolunda en geniş adımları atmış oluyor. Buna mukabil Mihver de Japonya gibi ayni derecede geniş ve büyük adımlar atabilecek mi, atamıyacak mı?

İşte mesele budur.

Fakat Mihverin hattı hareketi, ilkbahar taarruzu başladıktan sonra anlaşılacağı gibi yeni Fransız hükûmetinin tutacağı siyasetin aydınlanması, ve Mihverin yeni Fransa hükûmetinden ne şekilde istifade etmeyi tasarlamış olduğunun açığa vurulması üzerine Mihverin Japonya ile elele verebilip veremiyeceği tavazzuh edecek ve o zaman harbin seyri ve neticeleri hakkında daha sarih fikirler edinmek mümkün olacaktır.

Şimdilik Mihver, bir ikbal devri geçirmektedir. Fakat bu ikbalin devamı bu mevsimde kat'î bir takım neticeler almağa bağlıdır. Bu neticeler henüz tahakkuk etmemiştir, Hind Okyanusu harbi veya Fransanın kararı belki bunlara yardım edebilir.

Ömer Rıza DOĞRUL

Eski Maraş meb'usu Profesör Nuri Ural vefat etti

Merhum Profesör Nuri Ural

Eski Maraş meb'usu veteriner profesör Nuri Ural Hakkın rahmetine kavuşmuştur.

Merhum Trabzonlu «Mehmed Salih Nalbandoğlu» nun oğludur. 1869 da Trabzonda doğmuş, Kuleli askerî ve Harbiye mekteblerinde okuduktan sonra Pariste Alfort mektebinde 4 sene tahsili müteakıb Pasteur Enstitüsünde bir sene müddetle ihtisas yaptıktan sonra memlekete avdet etmiştir. 1895 senesinde Mülkiye Baytar mektebine muallim tayin edilmiş ve 1904 senesinde Mülkiye ve Askerî baytar mektebleri müdürü olarak Umumî Harbe kadar vazife ifa etmişti. Umumî Harb senelerinde ikinci orduda çalışmış serbaytarlığı Büyük Millet Meclisinde ikinci devreden beşinci devre nihayetine kadar Mardin ve Maraş meb'usu olarak vazife görmüştür.

Memleket irfan hayatına, orduya hizmetler ifa etmiş dürüst, çalışkan ilim adamlarımızdandı. Yüksek seciye ve ahlâkile herkesin hürmet ve sevgisini kazanmıştı.

Ufulü memleket için bir kayıbdır. Arkadaşlarına, talebe ve meslekdaşlarına, kederli ailesine taziyetlerimizi sunar, merhuma Allahtan mağfiret dileriz.

Almanlar Akdenizde 8 gemi batırdılar

Berlin 18 (a.a.) — Tebliğ: Doğu Akdenizde Alman denizaltıları düşmanın iaşe gemilerinden 4000 tonluk bir gemiyi, 6 nakliye ve bir devriye gemisini batırmışlardır.

Adanadaki menfur cinayetin muhakemesi bitti

Küçük çocuklara tasallut eden ve bir adam öldüren kasab Ali yirmi sene sekiz aya mahkûm oldu

Adana 18 (Hususî muhabirimiz - den) — Büyük Dikili köyünden İsmail oğlu 317 doğumlu Ali Bıçak adında birinin, Devlet Demiryolları emekli memurlarından Beşiri öldürdüğünü bildirmiştim. Küçük çocuklara tasallût etmeğe kalkışan ve menfus arzularını tatmini uğrunda adam öldürmekten çekinmiyen Alinin muhakemesi bugün ağırcezada bitirilmiştir.

930 - 931 senelerinde hırsızlık suçile iki mahkûmiyeti bulunduğu, köyünde Kasım adında 12 yaşlarında bir çocuğa sarkıntılık yaptığı, elyevm karısı bulunan Ayşeyi iğfalle kaçırdığı, kardeşi Mehmedin kızı Emineyi menfaat mukabili bir başkasına sattığı, cereyan eden muhakemeleri sırasında öğrenilen katilin, maktul Beşiri de küçük çocuğunu elinden kurtarmak isterken beş yerinden vurarak öldürdüğü tespit edilmiştir.

Mahkeme, suçlu Ali Bıçağın 20 sene 8 ay müddetle hapse, müebbeden âmme hizmetlerinden men'e, 500 lira tazminat vermeğe mahkûm etmiştir.

Şark cephesi harekâtı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

simlerinde Almanların hücum harekâtı arazi şartlarının güçlüğüne rağmen muvaffakiyetle neticelenmiştir. Hava kuvvetlerimiz hücuma hazırlanan düşman kıt'alarile düşman tanklarını imha etmişler ve muharebe hattının gerilerinde Sovyet muvasala hatlarına tesirli hücumlar yapmışlardır.

16 nisan tarihli tebliğde bildirilen düşman gruplarının imhası harekâtında 33 üncü Sovyet ordusunun bazı kısımları mağlûbiyete uğratılmış ve Sovyetlerin gösterdiği inadcı mukavemete karşı günlerce devam eden şiddetli muharebeler esnasında 45 meskûn mahal ve 1000 istihkâm ele geçirilmiştir. Düşman bu muharebelerde 6000 den fazla esir, 8000 den fazla ölü vermiş ve 170 top, 269 mayin atar ve makinelitüfek, 10 uçak kaybetmiştir. Bu harb malzemesi kuvvetlerimiz tarafından ya imha edilmiş veya ele geçirilmiştir.

21 martla 10 nisan 1942 arasında Sovyet hava kuvvetleri 872 uçak kaybet - miştir. Bunlardan 631 i hava muharebelerinde, 95 i uçaksavar bataryaları tarafından düşürülmüş, geri kalanı da yerde tahrib edilmiştir. Ayni müddet içinde Alman hava kuvvetleri doğu cephesinde 88 uçak kaybetmişlerdir.

Sovyet tebliği

Moskova 18 (a.a.) — Röyter: Sovyet öğle tebliği:

17 nisan gecesi cephede önemli değişiklik olmamıştır.

Kalinin ve merkez kesimlerinde

Moskova 18 (a.a.) — Röyter: Bir Sovyet tebliği eki şöyle demektedir:

Kalinin cephesinde Kızılordu kuvvetleri büyük miktarda harb malezmesi ele geçirmiş ve ayni çarpışmada 600 Alman öldürmüştür.

Merkez cephesi kesimlerinden birinde hareket yapan kuvvetlerimiz tanklarla desteklenerek Almanlar tarafından müdafaa edilen bir meskûn mahalli tekrar işgal etmişlerdir. Düşman bu köy etrafında ve sokaklar içinde 300 den fazla subay ve er telefat vermiştir. Dokuz düşman mitralyözü ve iki havan topu tahrib olunmuştur.

Bulgar Nazırlar Meclisi, Türk-Bulgar muahedesini tasdik etti

Sofya 18 (a.a.) — D. N. B: Nazırlar heyeti 15 nisanda yürürlüğe giren yeni Bulgar - Türk ekonomi anlaşmasını tasvib etmiştir. Eşya mübadelesi hususî takas yolu ile yapılacaktır. Yeni anlaşma 27 mayıs 1935 anlaşmasının yerine geçmekte ve 15 nisan 1943 e kadar yürürlükte kalmaktadır. Eğer anlaşma yürürlüğün tarihinden 2 ay önce taraflardan birisince feshedilmezse otomatik surette uzayacaktır.

Kahve ve çay inhisarı lâyihası Meclise verildi

Ankara 18 (Telefonla) — Evvelce esaslarını bildirmiş olduğum Kahve ve Çay İnhisarı kanun lâyihası bugün Meclise verilmiştir.

Nüfus memurlarının maaşları artırılacak

Ankara 18 (Telefonla) — Kaza ve nahiye, nüfus memurlarından bir kısmının maaşlarının tezyidi ve bir kısmının memuriyet unvanlarının değiştirilmelerine dair lâyiha Meclise verildi.

Müttefikler tebliği

(Baştarafı 1 inci sahifede)

teşlerine rağmen bomba uçaklarımızda ve müretteblerinde hiç bir kayıb yoktur.

Çinliler, Japonlara büyük zayiat verdiriyorlar

Çungking 18 (a.a.) — Çin cuma akşamı tebliği:

Doğu Birmanyada Salveen ırmağı boyunda taarruz hareketleri yapan Japonlar ağır kayıblara uğramaktadır. Siyam hudud boyunda Marenni eyaletine giren Japon öncüleri, eyalet merkezi olan Loikay'ın 20 kilometre kadar cenubunda bir noktaya varmışlarsa da Çinliler tarafından püskürtülmüşler ve muharebe meydanında bir hayil ölü bırakmışlardır.

Sittang cephesinde, Tagayanın 15 kilometre kadar şimal batısında Taunonayide her gün şiddetli çarpışmalar devam etmektedir. Çinliler ısrarla dayanmışlar: Gece şiddetini artıran muharebeler çarşamba günü bütün gün hızla sürmüştür. Japonların gündüz çarpışmalarında 1000 ölü ve yaralı kaybettikleri tahmin ediliyor.

Almanya üzerinde

(Baştarafı 1 inci sahifede)

dan daha şiddetli olmuştur.

İngiliz tayyaresi tarafından yapılan taarruzlar esnasında Hamburg şiddetle bombalanmıştır. Bundan başka Fransada Avusburg, Sent Omer, Kale, Ruen, Şerburg da bombardıman edilmiştir.

Avusburg'a yapılan akın

Londra 18 (a.a.) — İngiliz hava kuvvetlerine mensub ağır bomba uçaklarının cuma günü Almanya cenubunda Augsbourgda' mühim bir harb fabrikasını bombaladıkları resmen bildirilmektedir.

Röyter ajansının havacılık muhabiri şunu yazıyor:

Şimdiye kadar yapılanların en cür'etlisini teşkil eden bu akın, bedihidir ki avcı himayesi olmadan yapılmıştır. Bilindiği gibi Augsbourg, Bavyeranın mühim bir demiryolu kavşak merkezidir ve bu şehirde bir çok kimya ve mensucat fabrikaları vardır. Bu şehir ayni zamanda kanal şebekelerinin mühim bir merkezidir.

Alman tebliği

Berlin 18 (a.a.) — Tebliğ: İngilterenin cenub sahillerinde savaş uçakları Southampton limanını bombalamışlar ve büyük hasarlara sebeb olmuşlardır.

İngiliz bomba uçakları dün gündüz kuvvetli bir avcı teşkilinin himayesinde işgal altındaki batı toprakları üzerinde uçmuşlardır. Alman avcı uçaklarının hücumuna uğrıyan İngilizler 17 uçak kaybetmişlerdir. Bunların arasında dört motörlü bomba uçakları da vardır.

Dün akşam az sayıda İngiliz uçakları Avusburg şehrinde endüstri tesislerine hücum etmiştir. Az hasar ve ölü vardır. Alman uçaksavar bataryaları hücum eden uçaklardan üçünü düşürmüşlerdir.

Dün gece İngiliz bomba uçakları Hamburg'un ikametgâh mahallelerine bombalar atmışlardır. Sivil ahali arasında ölenler ve yaralananlar olmuştur. Uçaksavar bataryaları ve gece avcıları uçaklardan yedisini düşürmüşlerdir.

Böylelikle İngiliz hava kuvvetleri dün gündüz ve gece 27 uçak kaybetmiştir.

Laval'in iki cephesi

(Başmakaleden devam)

onun Fransayı daha ziyade bir muvazene ve uzlaşma unsuru olarak kullanmak istediğini hatırlarlar. Habeş harbi sıralarında Başvekillik yapan Laval, o sıralarda İtalyaya karşı fazla şiddetli davranılmıyarak bir anlaşmıya varılması için çok çalışmıştı. Laval bu hareketile Mihverin teşekkülünü önlemek isterken gerek Fransız, gerek Avrupa sulhu namına en doğru yolu takib ediyordu. O zaman sözü dinlenmedi ve hem koskoca Habeş ili yok oldu, hem de İtalya gücendirildi.

Çok değil altı yedi sene evvel Fransa için bu kadar uygun düşünen bir adam şimdi neden karşı tarafa satılmış oluyor?

Harbe karışmamak politikasını elinden geldiği kadar tatbika çalışan Vichy hükûmeti, günün birinde çaresiz kalır da Demokrasilerin hoşlanmıyacağı bir takım kararlar alırsa, bunun mes'uliyetinin tamamen kendisinde kalmıyacağı tahmin edilebilir.

***

Japonya adaları

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Yangınlar söndürülebildi

Tokyo 18 (a.a.) — İmparatorluk umumî karargâhı bildiriyor:

Nargova Kabe'de yangın bombaları tarafından tutuşturulan yangınlar şimdi önlenmiş bulunmaktadır.

Tebliğde ilâve edildiğine göre yangın bombaları Kobe civarında altı muhtelif noktaya atılmıştır. Düşman tayyareleri küçük bir kasabaya mitralyözle hücum etmişlerse de hasar vermemiş - lerdir.

Dahiliye Nazırı İmparatora izahat verdi

Tokyo 18 (a.a.) — Dahiliye Nazırı İmparator sarayına ikinci bir defa olarak gitmiş ve İmparatora raporunu vermiştir. Görüşme 40 dakika sürmüştür.

Yapılan hasar

San-Fransisko 18 (a.a.) — Tokyoya yapılan hava akını hakkında Japon radyosu şöyle diyordu:

Düşman bomba uçakları harbin başından beri ilk defa olarak Tokyo üstünde görünmüşlerdir. Akın cumartesi günü öğleden az sonra yapılmıştır.

Askerî binalarda hiçbir hasar olmamıştır. Mektebler ve hastanelerde hasar olmuştur. Bu taarruz halk arasında şiddetli bir infiali mucib olmuştur. Tokyo mahallelerine bir çok bombalar düş - müştür.

Düşman uçakları Japon avcıları için çok kolay birer av olmuşlardır.

Halkın pasif korunmada talimli olması sayesinde kayıblar nispeten az olmuştur.

Bombardımanı Amerikan tayyareleri yaptı

San-Fransisko 18 (a.a.) — Tokyo radyosu bombalayan tayyarelerin Amerikan tayyaresi olarak tespit edildiğini bildirmektedir.

Amerikan hükûmeti haberi teyid etmiyor

Vaşington 18 (a.a.) — Resmî mahfiller müttefik uçaklarının ilk defa olarak ve gündüz vakti Yokohama ve Tokyoyu bombardımanlarına dair Japon kaynaklarından verilen haberleri ne teyid etmekte, ne de yalanlanmaktadır.

Şuna işaret edilmelidir ki bu hücumlar Amerikalılar tarafından yapılmışsa her halde bir uçak gemisinden kalkan uçaklarla yapılmış olacaktır. Ve uçaklar geldikleri yere dönmeden önce hiç bir rapor neşredilmiyecektir. Birleşik devletlerin bu hava hücumlarına üs teşkil edecek en az altı büyük uçak gemileri vardır.

Filipinlerde Panay adası işgal edildi

Tokyo 18 (a.a.) — Bir Japon sefer heyeti bu sabah Filipinlerde Panay adası şimalinde Capiz limanını işgal etmiştir. Ada kıyısının başka bütün noktaları Japonların elinde bulunmaktadır.

Panay adasının ehemmiyeti 5 büyük hava alanına malik bulunması ve buradan iki saatte Manillaya ulaşılabilmesidir.

Birmanyada İngiliz zayiatı

Tokyo 18 (a.a.) — İmparatorluk umumî karargâhı bildiriyor:

Birmanya cephesinde 10 marttan 14 nisan 1942 tarihine kadar, düşman, 120 uçak, 62 tank, 37 top, 238 kamyon ve önemli birçok başka harb malzemesi kaybetmiştir. Bundan başka, düşman, 4500 ölü ve yaralı ve 500 esir vermiştir.

150 bin çeki odun

Şile ve Ağvada iskeleye ind'rilmiş, fakat İstanbula sevkolunamamış 150,000 çeki odun olduğu tespit edilmiştir. Bu miktar aşağı yukarı İstanbulun ihtiyacının nısfına yakındır. Bu itibarla önümüzdeki kışın odun ihtiyacının daha kolay temini mümkün olacaktır.

Türk Kültür Birliğinin bir toplantısı

Dün geceki toplantıda şarkı söyliyen Türk kızları

Şimal Türklerinin büyük millî şairi Abdullah Tokayın ölümünün yıldönümü münasebetile dün akşam saat 21 de Beyoğlu Halkevi salonunda bir toplantı tertib edilmiştir. Türk Kültür Birliğinin teşebbüsile yapılan bu toplantıda şairin hayatı ve eserleri etraflı bir surette anlatılmış ve şiirlerinden parçalar okunmuştur. Müteakıben millî kıyafetlerile sahneye çıkan gencler, hep bir arada eski Türk oyun havalarını çalmış ve muhtelif Türk illerinin şarkılarını, bir ağızdan söylemişlerdir. Toplantı gece geç vakte kadar, büyük bir neşe içinde devam etmiştir.

Surcouf denizaltı kruvazörü deniz üzerinde seyrederken

Dünyanın en büyük denizaltı gemisi battı

Londra 18 (a.a.) — Hür Fransız umumî karargâhı tarafından neşredilen bir tebliğ şöyle demektedir:

Avdeti çok geciken Fransız Suscouf denizaltı gemisi kaybolmuş sayılabilir.

***

Surcouf kruvazör denizaltı gemisi ismini alan ve dünya bahriyelerinde başka eşi bulunmıyan kendi nev'inin en büyük gemisiydi. Safi tonajı 2880 ton olup 1927 de Şerburg tersanesinde yapılmış ve 1934 te hizmete girmişti. 7600 beygir kuvvetindeki makinelerile 18 mil sür'at ve bir seferde 12 bin mil mesafe katedebiliyordu. İki tane 203 lük ağır top, iki aded 37 lik topu, 4 mitralyözü ve on tane torpil kovanı vardı, bir tayyare taşıyordu.

İzmir - Bandırma ekspresi bir çocuğu çiğnedi

İzmir 18 (Telefonla) — Bu akşam Bandırma ekspresi İzmire gelirken Manisa yakınında Muradiye istasyonu demiryolu üzerinde oynamakta olan üç yaşında Yakub adında bir çocuğu çiğnemiştir. Çocuğun iki ayağı kesilmiş ve kafa tası dağılmıştır. Trenle İzmir memleket hastanesine getirilen bu yavru, yaraların tesirile ölmüştür.

Arkadaşından tekme yiyen bir çocuk öldü

Osmanelinden şehrimize getirilip Gureba hastanesine yatırılan 12 yaşında bir çocuk dün hastanede ölmüştür.

İstanbulda Cezaevinde katilden 14 seneye mahkûm bir adamın oğlu olan Abdullah oğlu Ali, köyde dövüştüğü Mehmed Şimşek isminde bir çocuktan karnına şiddetli bir tekme yemiş ve bu tekme ile hastalanarak İstanbula getirilmiştir. Tabibi adlî Enver Karan cesedi hastanede muayene etmiş ve Morga kaldırılmasına lüzum görmüştür.

Beşiktaş Halkevinde merasim

23 nisan Çocuk ve hâkimiyeti milliye bayramı münasebetile Beşiktaş Halkevinde yapılacak törene gündüz merasimine mekteblerin iştirakile sabah saat 9 da başlanacak, gece de temsil kolu tarafından (Hedef) piyesi temsil olunacaktır.

Örfî İdare komutanlığından:

Örfî İdare komutanlığı İstanbul ve Çanakkale mahkemeleri için en az 75 lira ücretle erkek iki daktilo alacaktır.

Kabul şartları:

1 — Seri ve hatasız daktilo yazabilmek
2 — Askerlikle ilgili olmamak.
3 — Sıhhî durumu hakkında rapor, hüsnü hal sahibi olduğu hakkında emniyetten vesika.

İsteklilerin:

Nisan 942 nihayetine kadar (tatil günleri haric) her gün Örfî İdare komutanlığı birinci şubesine müracaatleri.

Laval kabinesi teşekkül etti

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Hariciye devlet sekreteri: Benoit Meschin ve Fernand de Brinon.
Haberler devlet sekreteri: Marion:
Polis genel sekreteri: Bouteje.
Dahiliye nazırlığında idare genel sekreteri: Hilaire.
Devlet reisi nezdinde devlet sekreteri: Amiral Platon.
Devlet nazırı: Romier.
Harbiye devlet sekreteri: General Bridoux.
Bahriye devlet sekreteri: Auphan.
Hava devlet sekreteri: General Jannekyn.
Ziraat: Loroy-Ladurie.
Levazım: Bonhafous.
Millî terbiye: Abel Bonnart.
İş: Hubert Lagardelle.
Sıhhat: Dr. Grasset.
Maliye: Catala.
Adliye: Barthelemy.
Müstemleke: Brevie.
Spor: Albay Pascot.
Ticaret: Armand.

Dakar umumî valisi

Vişi 18 (a.a.) — Dakar umumî valisi M. Boisson Vişiden Dakara dönmüştür.

Mareşal Peten Amerikan hükûmetini aldatmışmış!

Vaşington 18 (a.a.) — Röyter: Mareşal Petenin bundan bir ay kadar evvel, Lavalin hatta ikinci derecede bir vaz'fe ile olsa bile Vişi kabinesinde hiç bir mevki almasını kat'iyyen kabul etmiyeceği hususunda Birleşik Amerika hükûmetine teminat vermiş olduğu şimdi ifşa edilebilir.

Vaşington resmî mahfilleri, mareşalın açıkça Birleşik Amerika hükûmetini aldatmış ve Fransa - Birleşik Amerika diplomatik münasebetlerinin kesilebilmesi ihtimaline pek az kıymet vermiş olduğuna hâlâ inanmamaktadır.

Hariciyede yeni tayinler

Ankara 18 (Telefonla) — Hariciye Vekâleti kalemi mahsus müdürü Abdullah Zeki Polar Cenevre başkonsolosluğuna, Şam konsolosu Fikret Şefik Paris konsolosluğuna, merkezden Ahmed Umar Şam konsolosluğuna tayin edildiler.

Büyük müsamere

22 nisan 942 çarşamba akşamı saat 21 de, 19 mayıs talebe cemiyetinin müsa - meresi.

«19 mayıs talebe cemiyeti» 22 nisan çarşamba akşamı saat 21 de Şehir Tiyatrosu komedi kısmında büyük bir müsamere verecektir.

Cemiyet reisi profesör Dr. Kâzım İsmail Gürkanın bir hitabesini müteakıb Münir Nureddin bir konser verecek, Şehir Tiyatrosu da Hazım ve Vasfi Rızanın iştirakile bir komedi oynıyacaktır.

Mehmed Raufun eşi vefat etti

Eylûl müellifi ve edib merhum Mehmed Raufun eşi, Selâmi İzzet Sedesin kayınvalidesi Bayan Sermed Rauf dün sabah vefat etmiştir.

Cenazesi bugün öğle namazından sonra Teşvikiye camiinden kaldırılarak Feriköy mezarlığına defnedilecektir.

Merhuma Allahtan rahmet, arkada bıraktığı çocuklarına sağlık dileriz.

SPOR

Mektebler futbol şampiyonluğu bitti

Mekteblerarası lik maçlarına dün her iki sahada devam edildi ve uzun zaman pek ciddî çarpışmalara vesile olan maçlar da bu suretle nihayetlenmiş oldu.

Şeref sahasında yapılan oyunlarda Galatasaray Vefayı 6 - 0, Muallim mektebi de Şişli Terakkiyi 4 - 0 yenmişlerdir. Fenerbahçe sahasında Taksim İstiklâli 3 - 0, Pertevniyal de Boğaziçini 2 - 0 mağlûb etmişlerdir.

Günün en mühim maçı Haydarpaşa ile Hayriye liseleri takımları arasında Fenerbahçe stadında oynandı. Beyaz kümenin şampiyonluğunu tayin edecek olan bu maç büyük bir kalabalık önünde Şazi Tezcanın hakemliğile yapıldı.

Birinci lik takımlarımızın bir çoğundan daha sür'atli ve enerjik devam eden maçın ilk devresi 0 - 0 berabere bitti. İkinci devrenin başında Hayriye takımı müdafaasını gafil avlıyan Haydarpaşalılar bir gol yaptılar. Bu sayıdan sonra üstün denecek bir şekilde oyuna hâkim olan Hayriyeliler büyük gayretlerine rağmen beraberliği temin edemeden 1 - 0 mağlûb oldular

İki takım arasındaki oyun çok heyecanlı ve o nispette zevkli oldu. Maçı 1 - 0 kazanmış olan Haydarpaşa takımı da aldığı bu derece ile beyaz kümenin birinciliğini kazandı.

Beyaz küme birincisi, kırmızı kümede birinci olan Işık lisesi takımile, lik birinciliği için mekteblerin atletizm bayramında karşılaşacaklardır.

Güreşçi Yaşar Halkevine muallim oldu

1936 senesinde Berlinde yapılan Olimpiyadda hafif sıklet dünya birinciliğini kazanan güreşçi Yaşar Arkan, Eminönü Halkevi güreş hocalığına tayin edilmiştir.

Türk Matbuat Teknisyenleri Birliğinin fevkalâde müsameresi

Türk Matbuat Teknisyenleri Birliği tarafından 26 nisan 942 pazar akşamı saat 21 de Şehir Tiyatrosunda bir müsamere verilecektir.

Şehir Tiyatrosu san'atkârları tarafından Hazım ve Vasfi Rızanın iştirakile (Saadet Yuvası) isimli komedi temsil edilecek ve kıymetli ses san'atkârımız Bayan Safiye ve arkadaşları tarafından da bir konser verilecektir.

Bundan başka, ayrıca programı zenginleştirecek sürprizler ilâve edilecektir.

Hasılatı Türk Matbuat Teknisyenlerinin hasta ve malûllerine tahsis edilen bu müsamereye iştirak etmekle, millî kültürümüze ömürlerini vakfeden matbuat teknisyenlerine yerinde bir yardım yapılmış olacaktır.

VEFAT

Eski Askerî ve Mülkiye Baytar mektebleri muallim ve müdürü emekli albay veteriner ve eski Maraş meb'usu,

MEHMED NURİ URAL

Maçka caddesi Arda apartımanında vefat etmiştir Kendisi Namiye Uralın eşi, Melâhat Mutuk ve ressam Salih Uralın babası, emekli yarbay muallim Sedad Uralın kardeşi, Trabzonlu Kitabi Hamdi Başmanın kayınbiraderi ve eşi Şükriye Başmanın kardeşi, M. T. A. Enstitüsü lâboratuarları müdürü Mahmud Mutukun kayınpederi, Trabzonlu tüccardan Hadi, Naci, İstanbulda Hami, Tiftik ve yapağı birliği büro şefi Sami Başmanın dayıları İzmirde muallim Vedad Uralın, Saniha Çobanın ve Atifet Akatın, Trabzonda Reşad, Salih, Sabahat Nalbandoğlunun amcaları idi.

Cenazesi bugünkü pazar günü öğleyin Teşvikiye camiinde namazı kılınarak Asrî mezarlığa defnedilecektir.

***

Ereğli madenleri müdürlüğünden mütekaid Hüseyin Fehmi İmerin eşi ve eski nazırlardan Şekib Paşa hafidesi Bayan Mediha cuma günü Zonguldakta rahmeti rahmana kavuşmuştur. Mevlâ rahmet eyliye.

23 - 30 Nisan ÇOCUK HAFTASNIDA

Yavrularımızın seve seve okuyacıkları ve ahlâkî birer ders alacakları:

Sarmanın masalları

Hayvan hikâyeleri serisi,

Nurullah Ataç

tarafından fransızcadan tercüme edilen bu çok cazib ve sevimli hayvan hikâyeleri serisi şu hikâyeleri ihtiva eylemektedir:

1 — Kurt. 2 — Öküzler. 3 — Bodur kara horoz. 4 — Köpek. 5 — Ördek ile pars. 6 — Fil. 7 — Küçük kaz. 8 — Koç ile doğan.

Bol renkli resimlerle özenerek basılmış olan bu hikâyelerin tanesi 25 kuruş, 8 kitabdan ibaret serisi 200 kuruştur.

Kanaat Kitabevi İstanbul

AYIN Bibliyografyası

Yeni çıkan kitablar

Her ay çıkan eserler hakkında bibliyografik malûmat veren bu mecmuanın ikinci sayısı, salâhiyetli kalemler tarafından yazılmış kritikleri de muhtevi olarak çıkmıştır.

Fiatı 5 yıllık abonesi 60 kuruştur. Müracaat yeri: ÜNİVERSİTE KİTABEVİ. Ankara caddesi, İstanbul.

SIZI

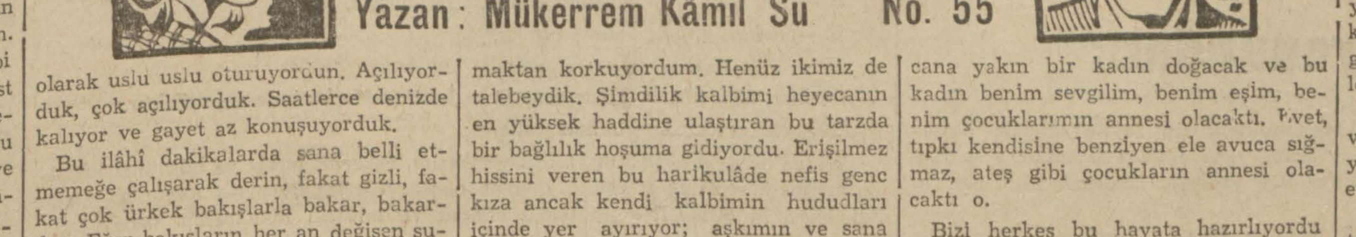

Yazan: Mükerrem Kâmil Su No. 55

Dünyanın ilk devresinde yaşasaydın sana mutlak bir Tanrı diye taparlardı Seniha. O kadar çekici, o kadar değişik bir tipin vardı.

O günden sonra her gün seni biraz daha ağır başlı bulmıya başladım. Konuşmaktan ziyade düşünmeyi, kahkahadan ziyade gülümsemeyi tercih ediyordun. Artık çalışma odama bir kasırga gibi dalarak kitablarımı, kâğıdlarımı altüst etmiyor; öfkelendiğin zaman eline geçen şeyi parçalamağa kalkmıyordun. Bu sıralarda derslerine de düştün. Şimdiye kadar sende rastlamadığım bir intizamla, metodik bir şekilde çalışmağa başladın. Artık herkes memnundu. Bu mesud değişikliği evde sevincle karşılamıyan bir tek insan yoktu. O ana kadar senden her fırsatta şüpheli bir dille bahseden, hareketlerini yadırgıyan ve bunlardan zaman zaman bir hayli ürken annem şimdiki halinle seni ne kadar cana yakın bulmağa başlamıştı. Ablan seninle iftihar ediyordu. Sana döktüğü emeklerin, hislerinin doğru yola meyletmeleri için sarfettiği dikkatin mükâfatını bu suretle görmüş oluyordu.

Bu devrede seninle en çok denizde gezdik Seniha. Artık kürekleri ben alacağım diye üstüme atılmıyordun. Gayet sakin ve tatlı bir şekilde dümene geçiyor, orada gözlerin bazan yarı örtülü, bazan bakışların ufuklara çekilmiş olarak uslu uslu oturuyordun. Açılıyorduk, çok açılıyorduk. Saatlerce denizde kalıyor ve gayet az konuşuyorduk.

Bu ilâhî dakikalarda sana belli etmemeğe çalışarak derin, fakat gizli, fakat çok ürkek bakışlarla bakar, bakardım. Eğer bakışların her an değişen sularda, yahud da uzakta geniş ufuklarda dalıp kalmışsa seni doya doya seyrederdim. Kaç defa içimden kürekleri bırakarak sana gelmek, seni kollarıma alarak sana yükseldi. Başımı dizlerine yatırarak kalbimi sana açmayı ne kadar istedim. Fakat cesaretim yoktu. Henüz beni sevdiğini değil, benim sevdiğimi ciddiye alacağını, duygularımı ve çektiklerimi dinlemeğe tahammülün olup olmadığını kavramış değildim.

Sonra seni yalnız gözlerle sevilip okşanmağa lâyık nadide bir çiçeğe benzetiyordum. Beni her dakika biraz daha olgunlaştıran, içime güzelin, iyinin, doğrunun hamlelerini aşılıyan bu yüksek sevgiyi itiraf etmek için acul davranmaktan korkuyordum. Henüz ikimiz de talebeydik. Şimdilik kalbimi heyecanın en yüksek haddine ulaştıran bu tarzda bir bağlılık hoşuma gidiyordu. Erişilmez hissini veren bu harikulâde nefis genc kıza ancak kendi kalbimin hududları içinde yer ayırıyor; aşkımın ve sana olan derin bağlılığımın senin yüreğinde yapacağı akisleri düşünmek istemiyordum.

Sana böyle uzun uzun ve derin bir hayranlıkla daldığım bu müstesna dakikalarda içimden, işte beni yıllarca hasretile kıvrandıran, bir hayal olarak silinip kitmesinden korktuğum ılâhî sevgili diyordum. Onu bulmuş, onu gözlerimin hududu içine almış, varlığıma bütün hususiyetleri, renkleri, kokuları ve ince manalarile sindirmiş olmaktan gelen bir saadet sarhoşluğu içindeydim.

Bir gün bir çiçek kadar taze ve bir kaç mısra şiir kadar güzel ve derin olan bu küçük sevgiliden, tatlı, sıcak, cana yakın bir kadın doğacak ve bu kadın benim sevgilim, benim eşim, benim çocuklarımın annesi olacaktı. Evet, tıpkı kendisine benziyen ele avuca sığmaz, ateş gibi çocukların annesi olacaktı o.

Bizi herkes bu hayata hazırlıyordu Gerçi bu mevzuu açık bir şekilde yanımızda ele almıyor, üstünde konuşmuyorlardı. Fakat gayet iyi hissediyorduk ki, babanla annem ve ablan bu fikre taraftardırlar. Saadetimiz onların da saadeti olacaktır. Fakat bir gün, hiç umulmadık bir dakikada bizim kederimiz onların kederi ve bizim yanlış hareketimiz onların da bahtsızlığı oldu. Ve bu yalnız benim yüzümden vukua geldi, yalnız benim yüzümden. Bunun için kendimi kat'iyyen affetmedim, ölünciye kadar affetmiyeceğim de..

Hâlâ bana aid duygularını öğrenmiş değildim. Seni sevdiğim, yer yüzünde eşine az rastlanır bir bağlılıkla sana esir olduğum muhakkaktı. Fakat acaba bir gün sen bu sevgiye benim istediğim şekilde ve ölçüde cevab verecek miydin?

Mekteb ve sokak hayatını inceden inceye araştırmıştım. Hiç bir hareketinde beni şüpheye düşürecek bir yolsuzluk yoktu. Maceradan hoşlanmıyan, fazla yaramaz, fakat son derece dürüst bir kız olarak tanınmıştın. Bundan sonra gözlerimi kendi grupumuzdaki erkeklere çevirdim.

Kadınları adeta bir solukta kavrayıveren, peşinde sürükliyen, güzel ve pek yakışıklı bir genc olan Şekibe aldırış ettiğin yoktu.

Yarışlarda, gezintilerde ve toplantılarımızda etrafında pervane gibi dolaşan Faruğa kat'iyyen yüz vermiyordun ve bir akşam dansederken seni göğsüne çekmek için kolunu bir parça kuvvetle sıkıştıran Selim o anda yüzüne tokad yemişti.

Seninle maceraya girişilemiyeceğine, sana kur yapılamıyacağına seni yakından tanıyan herkes inanmış bulunuyordu. Kız ve erkek bütün arkadaşlarımız arasında sağlam bir mevkiin vardı. Sergüzeştlerden hoşlanmıyan, gönül oyunlarile o harikulâde nefis ve masum güzelliğini örselemeğe niyeti olmıyan bir kız olarak tanımıştın. Seviliyor, beğeniliyor, kendini mükemmel bir şekilde saydırmasını biliyordun.

(Arkası var)

Sahib ve Başmuharriri: YUNUS NADİ
Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN
Cumhuriyet Matbaası

BULMACA

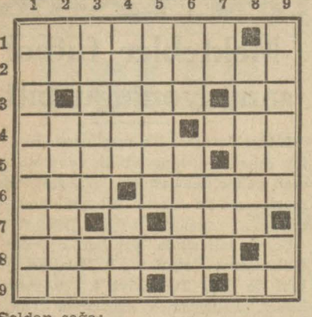

Soldan sağa:

1 — Zehirli bir ilâç. 2 — Genişliği fena olmıyan bir cins kılıç (üç kelime). 3 — Bir çeşid hükümdar, sıfat eki. 4 — Akdenizde bir ada, orta Asya öküzü. 5 — Altı sayının yarısı kadar zereden (iki kelime), vliâyetin tersi. 6 — Sayın şahıs, tersi malının kırkta birini fıkaraya vermektir. 7 — Uzuvlarımızdan, yeşilliklerden. 8 — Güzel ve manzum yazı yazma kabiliyeti. 9 — Tersi bir Alman filozofudur, sicim.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Macera. 2 — Şan ve şeref, dahili saha (iki kelime). 3 — Tersi «karıştırma» dır, bir hayvanın bağırışı. 4 — İçinde fazla his bulunan şiirlere verilen sıfat, insan cinsi. 5 — Hasta yoklamaya gitme. 6 — Bir ölçü, kıymetsiz. 7 — Bir emir, bir çeşid sandal. 8 — Yabancılar. 9 — Karnı tok olmıyan çift doğmuş çocuk (iki kelime), bir emir.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	A	B	D	Ü	L	H	A	K	■
2	S	A	İ	R	E	■	Y	E	L
3	T	İ	B	E	T	■	I	R	A
4	E	S	■	T	O	N	K	İ	N
5	G	■	D	E	N	E	■	M	E
6	M	A	Y	N	■	■	K	E	T
7	E	Z	A	■	D	A	R	■	■
8	N	A	K	L	İ	Y	E	C	İ
9	■	N	■	A	L	A	M	E	T

BORSA

İstanbul Borsasının 18/4/942 fiatları

	Kapanış
Londra — 1 Sterlin	5,20
Nevyrok — 100 Dolar	130,70
Cenevre — 100 İsvirçe Fr.	30,03
Madrid — 100 Pezeta	12,84
Stokholm — 100 İsveç Kr.	31,16
ESHAM VE TAHVİLÂT	
%7 941 Demiryolu II	19,55
Merkez Bankası Hisse Senedi	180,—

Beyoğlu Halk Sineması, bugün

1 — Lorel - Hardi İsviçrede. Türkçe sözlü.

2 — Ateş ordusu, 20 kısım birden, seri.

3 — Üç arkadaş. Büyük macera.

İLÂN

Tahsildarımız Bay Ali Baranın ambarımızla alâkası kesildiğinden sayın müşterilerimizin malûmu olmak üezre keyfiyet ilân olunur. Güzel İzmir Nakliyatı Umumiye

Ambarı: TEVFİK TANSAL

Uşak asliye hukuk hâkimliğinden: 217/124

Uşak Işık mahallesinin 112 hanesinde kayıdlı Ali oğullarından İbrahim oğlu 1315 doğumlu İsmail tarafından Uşak asliye hukuk mahkemesine açılmış olan İşyaptı soy adının «Ağdemir» soy adına tashihi davasının icra kılınan muhakemesi sonunda:

Davacı Işık mahallesinin 112 hanesinde her ne kadar «İşyaptı» soy adile kayıdlı ise de bu soy adı biraz cinaslı ve arkadaşları arasında ve muhitte bir takım manalı mevzulara yer verdiğini gördüğünden tashihini taleb etmiş ve almak istediği «Ağdemir» soy adının da başkaları tarafından alınmamış olduğundan tashihinde bir mahzur bulunmadığı nüfus memurluğundan bildirilmiş olmasına binaen davacının evvelce acele ile almış olduğu «İşyaptı» soy adının terkin ve yerine «Ağdemir» soy adının kaydı suretile tashih ve nüfusça tesçiline ve medeni kanunun 26 ncı maddesi mucibince muhite nazaran en çok okunan İstanbul gazetelerinden birisile ilân edilmesine ve davacının işbu soy adının tebdilinden dolayı mutazarrır olan varsa ilân tarihinden itibaren bir sene içinde itiraz haklarının mevcud bulunduğuna 7/4/942 tarih ve 217/124 sayı ile karar verildiği ilân olunur. (4638)

Femi Gözlükler

FAROS
SAAT MAĞAZASINDA
ZEISS ve PERFA camları
YENİ CAMİ caddesi SULTAN HAMAM 4
Telefon 22977

Yeni
BLAUPUNKT
RADYOLARI
GELMİŞTİR

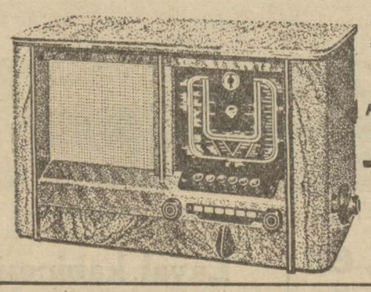

NİJAD SERVEN'
Y. MÜHENDİS
GALATA
KARAKÖY PALAS

KAMBİYO MEMURU ALINACAK

T. C. Ziraat Bankası Umum Müdürlüğünden :

Ankara, İstanbul ve İzmir şubelerimizde çalıştırılmak ve 3659 sayılı barem kanunu hükümleri dairesinde 85 - 210 lira aylık verilmek üzere lüzumu kadar kambiyo memuru, şef muavini ve şef alınacaktır.

A — Taliblerde aranılan vasıflar şunlardır:

1 — Askerliğini yapmış olmak,
2 — En az lise mezunu veya o derecede tahsil görmüş olmak,
3 — İstihdamına mâni bir hali bulunmamak,
4 — Yaşı yirmi birden aşağı, otuz beşten yukarı olmamak,
5 — Şef ve şef muavinliği için daha evvel kambiyo işlerinde mümarese sahibi olmuş bulunmak,
6 — Fransızca, İngilizce, almanca dillerinden birine hakkile vâkıf bulunmak «Bu dillerden ikisine âşina olanlar tercih edilecektir.»
7 — İstenecek vesaiki ibraza ve memurluk taahhüdnamesini imzaya amade olmak.

B — Talibler lisan ve meslekî bilgileri hakkında yukarıda yazılı şubelerimizde 28/4/942 tarihinde bir ehliyet imtihanına tâbi tutulacaklardır.

C — İsteklilerin Ankara, İstanbul, İzmir şubelerimize müracaat ederek «imtihana girme kartı» almaları lâzımdır. (4020)

SÜMER BANK

İplik ve Dokuma Fabrikaları Müessesesi

Kayseri Bez Fabrikası Müdürlüğünden:

Bilgili dokumacı yetiştirmek üzere fabrikamızda açılmış olan meslek okulu dokuma çırak kısmına

Yatılı ve parasız 30 talebe alınacaktır.

Tahsil müddeti altı aydır. İlk tahsilini iyi derecede bitirmiş ve 15 yaşını ikmal etmiş olmak ve boyu 1,60 santimden aşağı bulunmamak şarttır. Bu evsafı haiz isteklilerin mekteb vesikasile nüfus cüzdanlarını ve sıhhat raporlarını tetkik edilmek üzere fabrika direktörlüğüne göndermeleri ilân olunur.

Toprak Mahsulleri Ofisinden :

1 — Toprak Mahsulleri Ofisine 140 tan 300 e kadar ücretli iki müfettiş veya müfettiş namzedile Ofisin muhtelif yerlerdeki şubeleri için 170 ten 300 e kadar ücretli üç kontrolör alınacaktır.

2 — 3659 No.lı kanunla memurin kanununun aradığı vasıflarla birlikte yüksek bir mektebi bitirmiş ve askerliğini de yapmış olmak lâzımdır.

3 — İstekliler nisanın sonuncu günü akşamına kadar Ankarada Toprak Mahsulleri Ofisi Umum Müdürlüğü Personel İşleri Müdürlüğüne yazile baş vurabilirler. «2794» (4683)

KONYA ELEKTRİK TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN :

Şebeke ihtiyacı için 220 volt 3 amperlik tek safhalı; Devlet Ölçüler, Ayar Müdürlüğünce tipleri tasdik edilmiş ve damgalanmış olarak

ASGARÎ 300, AZAMÎ 500 ELEKTRİK SAYACI

Satın alınacaktır. Satmak istiyenlerin fiat ve şartlarını en kısa zamanda şirketimize bildirmeleri ilân olunur.

Toprak Mahsulleri Ofisi Umum Müdürlüğünden :

Yüksek mühendis, Yüksek mimar, Fen memuru, Sürveyan ve İstimlâk memuru alınacak

Merkezde teknik büroda proje işlerinde ve ambar inşaat şantiyelerinin kontrolünde çalıştırılmak üzere Y. mühendis, mühendis, Y. mimar. fen memuru sürveyan ve istimlâk memuru alınacaktır.

İsteklilerin lüzumlu vesikalarile bizzat veya yazile 27/4/942 tarihine kadar Ankara Personel Müdürlüğümüze müracaatleri. «2793» «4682»

ETİ BANKTAN:

İKİ KAPTIKAÇTI ALINACAKTIR

Tafsilâtlı teklifların ETİ BANK — ANKARA adresine yapılması.

İstanbul Fiat Murakabe Komisyonundan:

İlân No.sı: 159.

Ticaret Vekâletinin 15/4/1942 tarih ve 34037/363 sayılı emirleri mucibince muhtelif tip zeytinyağlarile birinci nevi kokulu çamaşır sabununun İstanbul şehri dahilindeki toptan ve perakende azamî satış fiatları İstanbul Fiat Murakabe Komisyonunca aşağıdaki şekilde tesbit edilmiştir. Bu fiatlardan fazla aya satış yapanlar hakkında Millî Korunma kanununa göre takibat yapılacağı ilân olunur.

	İstihsal mıntakasındaki fiat (kilo itibarile)	% 5 toptancı kârı ilâvesile İstanbul toptan satış fiatı (kilo itibarile)	Perakende İstanbul satış fiatı (litre itibarile)
1 — İstihsal mıntakalarından teneke ile gelen yemeklik zeytinyağlar			
Azamî % 1.5 asidli ekstra ekstra	101	120.50	120.50
» % 2.5 » ekstra	97	116	116
» % 3.5 » birinci nevi yemeklik	93	112	112
» % 4.5 » ikinci » »	89	108	108
» % 5 » sıra malı	85	103.50	103.50
2 — Rafine yağlar:			
Tenekeli	100	119	119
Tenekesiz	100	110	—
3 — Varil ile gelen sabunluk ve prina yağları:			
Sabunluk yağ	82.50	91.61	—
Prina yağı	66	74.29	—
4 — Sabunlar:			
Birinci nevi kokulu çamaşır sabunu (cuvalsız)	68	78.25	86 (kilosu)

Haydar Rifatın eserlerinden

İşler Tıkırında Gidiyor	35 Kr.
Kadın Kalbi	30 »
Kadın Aşkı	60 »
Aşk Peşinde	100 »
Karagömlekliler İhtilâli	100 »
Bismark	75 »
İlk Aşk	50 »
İliçin Ölümü	50 »
Efendi İle Uşak	40 »
Vikontun Ölümü	30 »
Budda	50 »
Ölüler Evi	125 »
Felsefe	35 »
Küçük Hikâyler	100 »
Mev'ud Toprak	125 »
Stalin	150 »
Lenin Mezhebi	75 »
Tarih Felsefsi	125 »
Versay	100 »
Anarşizm	60 »

Zayi — İktısad Fakültesinden aldığım hüviyet cüzdanımla şebeke kartımı kaybettim. Yenilerini çıkaracağımdan zayilerin hükmü yoktur.

Sınıf 1, 1220 Salâhaddin Demirci

RADYOSU

Bozuk olanlara
YENİ TESİS EDİLEN
MİNERVA RADYO

atelyelerinde her markada radyolarını tamir ettirebilirler. Tamirat garantilidir, evlere de adam gönderilir. ADRES:
Eminönü Nimet Gişesi karşısı Nail Bey han. No. 4. Tel: 23521

KAT'İYEN İHTİYARLAMIYAN KADININ SIRRI

45 yaşında olduğu halde yüzünde hiç bir çizgi, hiçbir buruşuğu yoktur. Açık, yumuşak, ve bir genç kızınki gibi kusursuz bir cilt, âdeta bir harika denebilir. Fakat bunun fenni bir izahı vardır.

İşte, bu, Viyana Üniversitesi Profesörü Dr. Stejskal'ın şayanı hayret keşfi olan "Biocel,, in neticesidir. "Biocel,, her yumuşak ve kusursuz cild için elzem olan gençleştirici krymetli ve tabii unsurdur. Şimdi, pembe renkteki Tokalon kreminde "Biocel,, bulunduğundan, siz uyurken cildinizi besler ve gençleştirir. Her sabah kalktığınızda çizgi ve buruşuklukların kaybolduğunu ve biraz daha gençleştiğinizi görürsünüz.

Gündüzleri için de beyaz renkteki (yağsız) Tokalon kremini kullanınız. Bu sayede cildinizi tazeler, siyah noktalardan kurtarır ve açık mesamatını sıklaştırır. On yaş daha genç görünmüyorsunuz ve öyle de kalırsınız. Yüzünüzün zayıflamış adalelerine nihayet veriniz. Bu çirkin tenden kurtulunuz. Mektepli kız olduğunuz zamanki taze, sıkı yanaklarınızı ve tatlı güzelliğinizi iktisap ediniz. Cildin gıdası olan bu iki muhtelif Tokalon kreminin harikulâde neticelerinden fevkalâde mahzuz kalacaksınız. Aksi takdirde paranızı memnuniyetle iade edeceğiz.

DOKTOR
NİHAD ZORLU

CİLD, SAÇ ve ZÜHREVÎ hastalıkları birinci sınıf mütehassısı. Beyoğlu İstiklâl caddesi Ağacamii karşısında hergün sabahtan akşama kadar.

En son modaya muvafık

Bütün Mobilyalarınızı

Çeşidleri çok olan, İstanbulda Rızapaşa yokuşunda 66 No.

Ahmed Fevzi'nin Asrî Mobilya

Mağazasından alınız.

ERGANİ BAKIRI TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN:

Aşağıda metinleri yazılı maddelerin şirketimiz esas mukavelenamesine ilâvesi hakkında görüşülmek üzere hissedarlarımız umumî heyeti 30 mart 1942 tarihine musadif pazartesi günü saat 16 da fevkalâde içtimaa davet edilmişti. Bu toplantıda ekseriyet hasıl olmadığından hissedarlarımızı 4 mayıs 1942 tarihine musadif pazartesi günü saat 16 da tekrar fevkalâde içtimaa davet ediyoruz.

Şirket hissedarlarının içtimada hazır bulunmak üzere o gün gösterilen saatte Şirketin Ankarada Bankalar caddesinde Eti Bank binasında kâin İdare Merkezine gelmeleri ve hisse senedlerini içtima gününden bir hafta evveline kadar Eti Banka yahud Türkiye İş Bankasına veya Şirkete tevdi etmeleri rica olunur.

İDARE MECLİSİ

Madde: Şirket, fiatı tesbit edilmemiş malların satış fiatlarını ve bu fiatlara esas olan maliyet ve kâr fiatlarını bu fiatlar tahtında satışa başlamazdan evvel veyahud başladıktan sonra en geç bir hafta zarfında Ticaret Vekâletine bildirir ve müşarünileyh Vekâlet tarafından vaki olacak tekliflerini hüsnü niyetle telâkkiye âmade bulunur.

Madde: Şirket, her altı aylık bilânçosunu taallûk ettiği devrenin hitamından en geç on beş gün zarfında Ticaret Vekâletine gönderir.

Madde: Şirket, Ticaret Vekâleti tarafından her taleb vaki oldukça muamelâtı hakkında malûmat vermeğe mecburdur.

Madde: Şirket sermayesine tesisten sonra iştirak edecek olan ecnebilerin, bu iştirakini kabul etmezden evvel Ticaret Vekâletinden müsaade istihsal etmeğe mecburdur.

Madde: Teessüsten sonra şirket sermayesine iştirak etmesi taleb edilen ecnebi sermayenin yekûnu, Türkiye Cumhuriyeti tebaasına aid yekûnun üçte birini hiç bir zaman tecavüz etmiyecektir.

Madde: Şirket, hâmiline muharrer hisse senedlerinin elden ele devrini hüsnü niyetle mümkün olduğu kadar takib etmeye ve bu suretle sermayenin üçte birinden fazlasının ecnebi tabiiyette bulunan hakiki veya hükmî bir şahsa intikal etmemesi için icab eden tedbirleri almıya mecburdur.

Madde: Şirket, statüde yazılı muhtelif mevzulardan her hangi birisile iştigale başlamadan evvel keyfiyeti Ticaret Vekâletine bildirmeye ve Vekâletin müsaadesini almıya mecburdur.

Madde: Statünün her hangi bir maddesine muhalifi hareket şirketin feshini mucib olacaktır.

EMLÂKİŞ

Galatasaray Köşe apartıman Tel: 49910

Emlâkçilik san'atini İstanbulumuzda asrileştiren yegâne ve şümullü müessesedir. Bazı teşekküller, müessesemizin kurduğu sistemi taklid etmektedirler. Buna rağmen müessesemizin ciddi mesaisi, sayın müşterilerinin itimadını günden güne arttırmaktadır.

EMLÂKİŞ, bu hafta, yeni binalar satışına başlamıştır. Bu meyanda konforlu villâlar, apartımanlar, kıymetli arsalar, kullanışlı

HER SINIF AİLE ZEVKİNE UYGUN EVLER DE VARDIR.

İstanbul Defterdarlığından :

Adlî tıb binasında yaptırılacak (2378,68) lira keşif bedelli tamir işi 27/4/942 pazartesi günü saat 15 te Milli Emlâk Müdürlüğünde müteşekkil komisyonda açık eksiltme ile ihale edilecektir. Muvakkat teminatı (179) liradır.

İsteklilerin en az bir taahhüdde (2000) liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış oldukları vesikalara istinaden İstanbul Vilâyetine müracaatle eksiltme tarihinden tatil günleri haric (3) gün evvel alınmış ehliyet ve 942 yılına aid Ticaret Odası vesikasını ibraz etmeleri muktazidir.

Şartname vesair münakasa evrakı mezkûr Müdürükte görülebilir. (4684)

Nazilli Belediye Reisliğinden :

Nazilli Belediyesinin «4500» lira kıymeti muhammeneli iki silindirli ve kondeseli «75» beygir kuvvetinde buhar makinesile «6» metre boyunda korniç sistemi buhar kazanı bina dahilindeki buhar ve su borularile birlikte transmisyonda takılı tek büyük kasnağile yerinde teslim edilmek üzere açık arttırma suretile satılacaktır. Teminatı muvakkatesi «337» lira «50» kuruştur. İhalesi 28/4/942 salı günü saat 14 te Belediye Encümeninde yapılacaktır. (4438)

Sümer Bank

İplik ve Dokuma Fabrikaları Müessesesi

Bakırköy Bez Fabrikasına

Bir bahçıvan alınacaktır. İsteklilerin vesikalarile Fabrika İdaresine müracaat etmeleri bildirilir.

Millî Saraylar Müdürlüğünden :

Keşif bedeli Lira	K.	
994	47	Floryada Deniz köşkünün haricen yağlı boya tamiratı
997	90	Floryada umumî kâtiblik binasının haricen yağlı boya tamiratı
997	20	Floryada yaverlik binasının haricen yağlı boya tamiratı
301	27	Floryada Deniz köşkünde muhtelif ahşab tamir işleri vesaire
680	15	Floryada kâtibi umumilik ve yaverlik binalarında muhtelif ahşab tamir işleri vesaire
986	95	Dolmabahçe Sarayı rıhtım parmaklıklarında yağlı boya tamiratı
277	58	Dolmabahçe Sarayında yağlı boya ve kalem tamiratı
595	23	Beylerbeyi Sarayı rıhtımı üzerinde demir kenet ve bordür tamiratı
526	76	Beylerbeyi Sarayı bahçesinde çiçek sobasında cam tamiratı
201	97	Beylerbeyi Sarayı bahçe duvarlarında sıva ve badana tamiratı
6559	48	

Millî Saraylarda yaptırılacak müfredatı yukarıda yazılı müteferrik tamir işlerinin pazarlık suretile ayrı ayrı ihaleleri icra kılınacağından talib olanların pazarlık günü olan 20/4/1942 pazartesi günü yüzde yedi buçuk hangisine talib ise o işin muvakkat teminatı Ticaret Odası vesikası ve evvelce yaptıkları işlere dair vesikalarile beraber saat on beşte Dolmabahçede Millî Saraylar Müdürlüğü binasına gelmeleri lüzumu ilân olunur. (4694)

Maruf bir aileye aid

Çıplak bir çift pırlanta taş

Belediye Sandal Bedesteninde teşhir edilmiştir. 20/4/942 pazartesi günü saat on dörtte Sandal Bedesteninde mücevherat salonunda satılacaktır.

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden :

İşletmemizin muhtelif şubelerine müsabaka imtihanile memur alınacaktır. Talibler aşağıda yazılı şart ve vasıfları haiz bulunacaklardır:

A — Türk olmak,
B — En aşağı orta tahsilini bitirmiş bulunmak,
C — Askerliğini ifa etmiş olmak,
D — Yaşı 30 dan yukarı olmamak,

İmtihan 24/4/942 tarihinde saat 14 te İşletme Merkezinde yapılacaktır.

Yukarıda yazılı evsafı haiz talibler:

Nüfus hüviyet cüzdanını, tahsil vesikasını, askerlik terhis ve hüsnühal kâğıdlarını, memuriyette bulunmuş olanlar bonservislerini 21 nisan akşamına kadar Zat İşleri Müdürlüğüne müracaat edecek ve imtihan numarasını alacaklardır. Ticaret Mektebi mezunları tercih edilir. (4696)

Bir Banka Müdürü Aranıyor

Kocaeli Halk Bankası müdürlüğü açıktır. Bu hizmete talib ve şeraiti haiz olanların hal tercümesi ve son hizmetlerine aid vesikalarile birlikte İzmitteki Banka merkezine müracaatleri.

Radyofar Mütehassısı Aranıyor

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

Radyofar tesisatında ihtisas sahibi bir teknisyene ihtiyac vardır. Talib olanların ehliyetlerini gösterir vesaikle işletmemiz Kıyı Emniyeti şubesine müracaatleri. (4642)

RADYO

Bugünkü Program

8,30 Program	18,03 Dans orkes.
8,33 Müzik (Pl.)	18,45 Ziraat ta.
8,45 Haberler	18,55 Fasıl heyet
9,00 Müzik (Pl.)	19,30 Haberler
9,15 Evin saati	19,45 Serbest müz.
★	19,55 Müzik (Pl.)
12,30 Program	20,15 Konuşma
12,33 Şarkılar	20,30 Şarkılar
12,45 Haberler	21,15 Temsil
13,00 Şarkılar	21,45 Spor
13,30 Orkestra	21,55 Müzik (Pl.)
★	22,30 Haberler
18,00 Program	22,45 Kapanış

Biçki dersleri

Evinde hocasız biçki, dikiş öğrenmek istiyenler için yazılmıştır. Üç kitabdan ibarettir. Üçü birden liradır. Bedeli Beşiktaş Dikek sokak No. 1/2 de Şükrü Canal adresine gönderildiğinde taahhütlü posta ile derhal gönderilir. Ayrıca İstanbulda İnkılâb, Ankarada Akba Kitabevlerinde satılır.

Bilecik asliye hukuk mahkemesinden:

Davacı Bilecik İstiklâl mahallesinden Tikveş muhacirlerinden, Mehmed Uçkun karısı Hadiye Uçkun tarafından, geçen mahalleden kocası Mehmed Uçkun aleyhinde açılmış olan ihtar davasının yürümakta olan muhakemesinde:

Müddeaaleyh namına çıkarılan davetiyenin gösterilen yerde bulunmamasından, binaenaleyh ikametgâhı hazırda meçhul kalmasından dolayı ilânen ligat ifasına ve muhakemenin de 7 eylûl 942 tarihine musadif perşembe günü saat 10,45 e bırakılmasına karar verilmiştir.

Müddeaaleyhin mezkûr gün ve saatte bizzat Bilecik asliye hukuk mahkemesinde hazır bulunması veya bir vekil göndermesi, aksi takdirde hakkında gıyabî karar verileceği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

100 metre Parke

Zingal mamulâtından 100 metre murabba parke hiç açılmamış sandıklar içinde 6 senedenberi kuloriferli bir evde mahfuzdur.

Satılıktır. Adres: Telefon: 60[illegible]

Makine ve inşaat teknisyeni

Her nevi teknik bürolarda çalışmak üzere iş arıyorum.

Posta kutusu İstanbul 400 e müracaat.

İstanbulun sanayi mıntakalarında imalâthaneye elverişli, müstakil asgarî 80 metre murabbaında

Bir Mahal Aranıyor

İstiyenler Ömer Abid han 2 nci kat 21 No.ya müracaat. Tel: 40[illegible]

SATILIK

Güzel bir köşk

Erenköyünde Ethemefendi caddesinde asfalta yüz metre, iki buçuk dönümlük çiçek ve meyva ağacı iyi bakılmış, muntazam tenis kortlu, bahçe içinde dokuz odalı kârgir köşk satılıktır. Görmek istiyenler salı, perşembe, cuma günleri öğleden sonra müracaat edebilirler.

AYDA 3 LİRA TAKSİTLE

TAŞRA MÜŞTERİLERİMİZ İÇİN MEŞHUR FABRİKALARIN BAY.. BAYANLARA MAHSUS ALTINDAN.. MAMUL HER NEVİ CEP.. KOL SAATLERİNİN YENİ MODELLERİ GELMİŞTİR. EMSALİ GİBİ 15 SENE TEMİNATLIDIR. SİPARİŞ ETMEK İSTEYENLERE KATALOK GÖNDERİLİR. MEKTUPLA İSTANBUL POSTA KUTUSU 184 ADRESİNE MÜRACAAT

İYİ TESVİYECİ

ve 2 orta tesviyeciye ihtiyac vardır. Taliblerin Kazlıçeşmede MEN SUCAT SANTRAL Ltd. Şti. fabrikasına müracaat etmeleri.

Dr. İbrahim Denker

Balıklı Hastanesi Dahiliye Mütehassısı. Her gün saat 15 ten sonra Beyoğlu - Ağacamii, Sakızağacı caddesi Çöplükçeşme sokak No. Telefon: 42468.

KURU KAHVECİ

MEHMED EFENDİ Mahdumları TİCARETHANESİ

Muhterem Müşterilerinin Beklemeden KAHVE Alabileceklerini Saygılarile Bildirir.

İstanbul Merkezi — TAHMİS
Beyoğlu Şubesi — GALATASARAY

İnşaat ilânı

Sümer Bank Umum Müdürlüğünden :

1 — Karabükte yapılacak Şamot Fabrikası inşaatı piyasa temevvücatı nazarı itibara alınmak şartile kapalı zarf usulile ve vahidi fiat esasile eksiltmeye konmuştur.

2 — İşbu inşaat ve tamiriyatın muhammen keşif bedeli 432.262.24 liradır.

3 — Eksiltme evrakı Ankarada Sümer Bank Muamelât şubesinden 50 mukabilinde alınacaktır.

4 — Muvakkat teminat miktarı 21,041 liradır.

5 — Eksiltme 30/4/942 tarihine musadif perşembe günü saat 16 da Ankarada Sümer Bank Umum Müdürlüğü İnşaat Şubesinde yapılacaktır.

6 — İstekliler teklif evrakı meyanında, şimdiye kadar yapmış oldukları gibi işlere ve bunların bedellerine firmanın teknik teşkilâtının kimlerden terekküp ettiğine ve hangi bankalarla muamelede bulunduklarına dair vesikalar ibraz edeceklerdir.

7 — Teklif mektublarını havi zarflar kapalı olarak ihale günü saat 15 e kadar makbuz mukabilinde Ankarada Sümer Bank Umumî Kâtibliğine tevdi olunacaktır.

8 — Posta ile gönderilecek teklifler nihayet ihale saatinden bir saat evvaline kadar gelmiş ve zarfın kanuni şekilde kapatılmış olması lâzımdır. Posta vaki olabilecek gecikmeler nazarı itibara alınmıyacaktır.

9 — Banka ihaleyi icrada serbesttir. «2740»